

රඹුටන් වගාව

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
2012

රඹුටන් වගාව

විෂය උපදේශක කමිටුව (දෙවන මුද්‍රණය)

ඉන්ද්‍රාණි එස්. පද්මසිරි

ගාමිණී ද සිල්වා

වයි.එම්. වික්‍රමසිංහ

එල්.එම්. සෝමවර්ධන

එච්.එම්.එස්. හින්කෙන්ද

පී.බී.ආර්. ධම්සේන

ඉන්ද්‍රාණි මැදගොඩ

ඉන්ද්‍රා චන්ද්‍රන්දෙණිය

ආචාර්ය සී. කුඩාගමගේ

පී.බී.එස්.එස්. සඟරන්දෙණිය

ආර්.එම්. ආරියරත්න

එම්. ඩයිනිසියස්

විෂය උපදේශක කමිටුව (තෙවන මුද්‍රණය)

ආචාර්ය ඊ.එම්. දසනායක

ආචාර්ය එච්.එම්.එස්. හින්කෙන්ද

ආචාර්ය ශිෂ්‍යෝමණි රාජපක්ෂ

කේ.පී.එස්. සෙනෙවිරත්න

ආචාර්ය ලක්මණි ප්‍රියන්තා

ආචාර්ය ආර්.ඒ.ඒ.එස්. රාජපක්ෂ

ආචාර්ය කේ.එච්. සාරානන්ද

ආචාර්ය කේ.ඒ.එන්.පී. ඔණ්ඩාර

ආචාර්ය ප්‍රියන්ත විරසිංහ

එස්.එම්.ඒ.සී.යූ. සේනාරත්න

වී.වී. හිරෂා අයෝම

රචනය හා සංස්කරණය (දෙවන මුද්‍රණය)

කේ.එන්. මාන්කෝට්ටේ

විධායක උපදේශක

ආචාර්ය රොහාන් විජේකෝන්

සංස්කරණය (තෙවන මුද්‍රණය)

ජේ.ආර්.බී. හේරත්

මෙහෙයවීම හා සම්බන්ධීකරණය

එස්. පෙරියසාමි

වී.වී. ඔස්නායක

පරිගණක පිටු සැකසීම හා නිර්මාණය

පී.පී. තිලිණි මධුෂිකා

පිටකවර නිර්මාණය

ගයානි දිල්ලරක්ෂි ඊරියගම

නිෂ්පාදන කළමනාකරු

ඩී.ඒ. සුනිල්

මුද්‍රණය හා ප්‍රකාශක

තොරතුරු හා සන්නිවේදන අංශයේ කෘෂි ප්‍රකාශන ඒකකය

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

පටුන

හැඳින්වීම හා වර්තමාන තත්ත්වය	01
පෝෂණීය අගය හා ඖෂධීය ගුණ	02
ප්‍රයෝජන	03
දේශගුණික අවශ්‍යතා	03
උද්භිද විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ	04
ප්‍රභේද	06
පැල නිපදවා ගැනීම	09
පරතර, වලවල් සැකසීම හා පැල සිටුවීම	15
සෙවන සැපයීම	16
ජල සම්පාදනය	16
පොහොර යෙදීම	17
වල් පැල මර්ධනය	19
කප්පාදුව හා නඩත්තුව	19
ගස් පුනරුත්ථාපනය කිරීම	21
අන්තර් වගාව	22
රෝග පාලනය	23
පලිබෝධ පාලනය	25
ගෙඩි වල අසාමාන්‍යතා	31
අස්වනු නෙලීම	31
අස්වනු සකස් කිරීම, ගබඩා කිරීම හා ප්‍රවාහනය	33
අපනයනය සඳහා සැකසීම	33
ශ්‍රම අවශ්‍යතාවය	34

හැඳින්වීම

සැපින්ටේසියේ (Sapindaceae) කුලයට අයත් රඹුටන් නෙපිලියම් ලැපැසියම් (*Nephelium lappaceum*) යන උද්භිද විද්‍යාත්මක නාමයෙන් හැඳින්වේ. ලොකු කුඩා කවුරුන් ප්‍රියකරන දේශීය මෙන්ම විදේශීය වෙළඳපොල ඉහල ඉල්ලුමක් ඇති සැලකිය යුතු ආදායමක් ලබා දෙන රසවත් පලතුරක් ලෙස රඹුටන් හැඳින්විය හැකිය.

ඉදුණු විට අලංකාර පලතුරක් වන රඹුටන් වලට එම නාමය ලැබී ඇත්තේ එහි කෙඳි සහිත සුවිශේෂි ඵලාවරණය නිසා බව සැලකේ. මැලේ භාෂාවෙන් රඹුට් (*Rambut*) ලෙස හඳුන්වනු ලබන්නේ කෙඳි වන අතර රඹුට් (*Rambut*) යන වචනය මුල්වීමෙන් රඹුටන් (*Rambutan*) ලෙස ව්‍යවහාරයට එක් වී ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.

රඹුටන් ශාකය සම්භවය වී ඇත්තේ මැලේසියාව හා ඉන්දුනීසියාව

කලාපයන් ආශ්‍රිතවය. පසුව අග්නි දිග ආසියාවේ අනෙකුත් රටවලට ව්‍යාප්ත වී ඇත. වර්තමානය වන විට රඹුටන් පිලිපීනය, තායිලන්තය, ඉන්දියාව, ශ්‍රී ලංකාව හා ඔස්ට්‍රේලියාව වැනි රටවල ද ව්‍යාප්ත වී ඇත. මේ වන විට තායිලන්තය ප්‍රධානතම නිෂ්පාදකයා බවට පත් වී තිබේ.

මෙම ශාකය මුලින්ම ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දී ඇත්තේ පෘතුගීසීන් විසිනි. ගෙවී ගිය කාලය තුළදී වැඩිදියුණු කරන ලද රඹුටන් ප්‍රභේද මැලේසියාවෙන් හා ජාවා දිවයිනෙන් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් වරින් වර හඳුන්වා දී ඇත. මීට අමතරව දේශීයව බීජ වලින් හටගත් විවිධත්වයන් දක්වන ප්‍රභේද කිහිපයක් ද හඳුනාගෙන ඇත.

වර්තමාන තත්වය

වර්තමානයේ රඹුටන් වගාව විශාල වශයෙන් සිදු කරනුයේ කෘගල්ල සහ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්ක වලය. මීට අමතරව රත්නපුර, මහනුවර, මාතර, ගාල්ල යන දිස්ත්‍රික්ක වල ද රඹුටන් සුලභව වගා කරනු ලැබේ. අතරමැදි කලාපයට අයත් උඹව පලාතේ බදුල්ල හා මොණරාගල දිස්ත්‍රික්ක වල පස්සර, ඇල්ල, හාලිඇල, හල්දුම්මුල්ල, කොස්ලන්ද, උඹව පරණගම, මොණරාගල, මැදගම, බිබිල හා බඩල්කුඹුර යන ප්‍රදේශ රඹුටන් වගාව සඳහා විභවයක් ඇති ප්‍රදේශ ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

මෙම ප්‍රදේශ වල සැප්තැම්බර්, ඔක්තෝම්බර් මාස වලදී රඹුටන් මල් පිපීම ආරම්භ වන අතර ජනවාරි, පෙබරවාරි මාස වල අස්වනු ලබා ගත හැකි වීම නිසා අවාරයේ හට ගන්නා රඹුටන් ඵලදාවෙන් වැඩි ආදායමක් ලබා ගත හැකිය. 2011 - 2012 වසර වල ශ්‍රී ලංකාවේ රඹුටන් වගා කර ඇති බිම් ප්‍රමාණය හා අපේක්ෂිත නිෂ්පාදනය පහතින් දක්වා ඇත.

වර්ෂය	වපසටිය හෙක්.	අපේක්ෂිත නිෂ්. මෙ.ටො.
2011	4,694	31,671
2012	5,414	42,932

පෝෂණීය අගය

රඹුටන් මද ග්‍රෑම් 100 ක අඩංගු පෝෂණීය අගයන්

ජලය	- ග්‍රෑම්	82
ශක්තිය	- කි.කැලරි	64
ප්‍රෝටීන	- ග්‍රෑම්	1.0
මේදය	- ග්‍රෑම්	0.1
කාබෝහයිඩ්‍රේට්	- ග්‍රෑම්	16.5
කැල්සියම්	- මි.ග්‍රෑම්	20
පොස්පරස්	- මි.ග්‍රෑම්	15
යකඩ	- මි.ග්‍රෑම්	1.9
තයමින්	- මයික්‍රො ග්‍රෑම්	10
රයිබෝෆ්ලේවින්	- මයික්‍රො ග්‍රෑම්	60
නියසින්	- මි.ග්‍රෑම්	0.4
විටමින් සී	- මි.ග්‍රෑම්	53

ඖෂධීය ගුණ

පිළිකා නැසීමේ ගුණයක් රඹුටන් වලට ඇති බව කියැවේ. මෙය අධික රුධිර පීඩනය ඇති අයට කදිම පලතුරකි. ශරීරයේ ඇති අනවශ්‍ය මේද කොටස් ඉවත් කිරීමක් රඹුටන් ආහාරයට ගැනීම නිසා සිදුවේ.

බැක්ටීරියා ඇතුළු විෂබීජ නැසීමේ ගුණයක් රඹුටන් පලතුරට ඇත. ලේ හිඟකම හෙවත් නිරක්තිය නැතිකර දමයි. විදුරුමස් වලින් ලේ ගැලීම නැති කිරීමට දායක වෙයි. ශරීරයේ අස්ථි ශක්තිමත් කරයි. හිසකෙස් වර්ධනය වීමට, සමෙහි පැහැපත් බව පවත්වා ගැනීමට රඹුටන් උපකාරී වේ. ශරීරයේ ප්‍රතිශක්තිකරණය සහ ස්නායු ක්‍රියාකාරීත්වය ශක්තිමත් කරයි.

ඇදුම රෝගයෙන් හා පොතු කබර රෝගයෙන් පෙළෙන අයටත් වකුගඩු රෝග වලට ලක්වූවන්ටත් උගුරේ ආබාධ සහ පිත් අමාරුවෙන් පෙළෙන අයටත් බඩදැවිල්ල හා කැස්ස යන රෝග ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන අවස්ථා වලදීත් රඹුටන් ආහාරයට ගැනීම ගුණදායක නොවන බව ආයුර්වේදයේ සඳහන් වේ. චලෙසම මෙම පලතුර ආහාරයට ගැනීමේදී එහි පොත්ත කටින් සපා ඉවත් කිරීම නුසුදුසු වන අතර අතින් හෝ පිහියක් ආධාරයෙන් ඵලාවරනය ඉවත් කර ආහාරයට ගැනීම වඩාත් සුදුසුය.

ප්‍රයෝජන

ප්‍රධාන වශයෙන් නැවුම් පළතුරක් ලෙස ආහාරයට ගනී. රඹුටන් සඳහා දේශීය මෙන්ම විදේශීය වෙලඳපොළේ විශාල ඉල්ලුමක් ඇති අතර මේ වන විට එය මෙරටට විදේශ විනිමය ලබා දෙන පළතුරක් බවට පත්වෙමින් පවතී. ප්‍රංශය, ජර්මනිය, එක්සත් රාජධානිය යන රටවලට රඹුටන් අපනයනය කරනු ලබයි.

වින් කරන ලද රඹුටන් නිෂ්පාදන

එමෙන්ම රඹුටන් බෝතල් කර කල්තබා ගැනීමට හැකියාව ඇත. එය ආහාර කල්තබා ගැනීමේ කාර්මාන්තයක් වශයෙන් ද වැදගත් වේ. වඩා හොඳ ප්‍රභේද වල මාංශලය ඉතා ප්‍රතිර ඊසයකින් යුක්තය. එය සීනි ද්‍රාවණයක ගිල්වා හෝ රඹුටන් ගෙඩියේ ඇටය ඉවත් කර අන්නාසි කැබලි වලින් පුරවා සීනි ද්‍රාවණයක ගිල්වා හෝ කල් තබා ගත හැක. මෙසේ කල් තබා ගැනීම සඳහා සකසන

ලද රඹුටන් වලින් විවිධ ආකාරයේ ආහාර වර්ග සකස් කිරීමේ හැකියාවක් ද පවතී.

දේශගුණික අවශ්‍යතා

මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 450 පමණ දක්වා වූ ප්‍රදේශයන්හි රඹුටන් හොඳින් වගා කළ හැකිය. එසේ වුවද මුහුදු සුළං මගින් පත්‍ර පිලිස්සීම සිදු වන නිසා මුහුදට ආසන්න ප්‍රදේශයන්හි සාර්ථකව රඹුටන් වගා කළ නොහැකිය. සාර්ථකව රඹුටන් වගා කිරීම සඳහා වසර පුරා හොඳින් පැතිරුණු මිලි මීටර් 1500 - 2000 අතර වූ වර්ෂාපතනයක් තිබිය යුතුය.

වියළි සුළඟ හා දිගු වියළි කාල ශාකයට ඔරොත්තු නොදේ. ප්‍රශස්ථ උෂ්ණත්වය සෙන්ටිග්‍රේඩ් අංශක 27 - 30 ත් අතර හා සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාවය 75% - 80% ත් අතර තිබීම රඹුටන් වගාව සඳහා යෝග්‍යය. එහෙයින් රඹුටන් වගාව සඳහා පහතරට තෙත් හා මැදරට තෙත් කලාපය වඩාත් සුදුසු වේ.

පස

හොඳින් ජලවහනය වන ලෝම පස වගාව සඳහා සුදුසු වේ. පසෙහි ගැඹුර මීටර් 2 - 3 ක් පමණ විය යුතුය. pH අගය 4.5 - 6.5 ත් අතර පරාසයක රඹුටන් සාර්ථකව වගා කළ හැක.

වියළි සුළඟ හා පසේ ජලය රඳා තිබීම යෝග්‍ය නොවන අතර මල් පිපීමට සති කිහිපයකට පෙර පස වියළි ස්වභාවයෙන් තිබීම වැදගත් වේ.

වනම් රඹුටන් මල් හට ගැනීම උත්තේජනය වීම සඳහා සති 2 - 3 ක සිසිල් හා වියළි කාලගුණයක් අවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව පසේ තෙත් ගතිය අඩු වීමෙන් මල් හට ගැනීම උත්තේජනය වීම ආරම්භ වේ. මෙය බොහෝ විට පහතරට හා මැදරට තෙත් කලාප වල පෙබරවාරි මාර්තු මාස වල සිදුවේ. මෙසේ අවශ්‍ය වියළි කාලගුණය නොලැබුනහොත් මල් උත්තේජනය නොවී වර්ධක වර්ධනයක් (දළු හටගැනීම) දැකගත හැකිය.

නමුත් අතරමැදි කලාපයට අයත් උගව පලාතේ ජල පහසුකම් සහිත ඉඩම් වලත් සාර්ථකව රඹුටන් වගා කළ හැකි අතර ඉන් අවාරයේ රඹුටන් අස්වැන්නක් ලබා ගත හැකිය. මෙහිදී මල් පිපීම උත්තේජනය වීම සඳහා වියළි කාලගුණයක් ලැබෙනුයේ අගෝස්තු, සැප්තැම්බර් කාල තුලදීය.

උද්භිද විද්‍යාත්මක ලක්‍ෂණ

ශාකය

රඹුටන් ශාකය මීටර් 10 - 20 පමණ උසට වැඩෙන අතර සදාහරිත බහුවාර්ෂික ශාකයකි. බීජ වලින් හටගත් ශාක වල කඳන් සෘජුය. බද්දි කරන ලද හෝ වර්ධක ප්‍රචාරන

ක්‍රමයකින් ලබාගත් ශාක වල පහල සිටම අතු විහිදීමක් දක්නට ලැබේ.

පත්‍ර

සංයුක්ත පත්‍ර දරණ අතර ඒකාන්තර පක්ෂවත් පත්‍ර පිහිටයි. ඒවායේ පත්‍රිකා 3 - 11 අතර සංඛ්‍යාවක් පිහිටන අතර පත්‍රිකා අණ්ඩාකාරයි. කුඩා පත්‍ර නටුවක් සහිත වේ. එක් පත්‍රිකාවක් සෙ.මී. 5 - 15 ත් අතර දිගකින්ද සෙ.මී. 3 - 10 අතර පළලකින්ද යුක්තය. පත්‍රිකා සම්පූර්ණ දාරයක් සහිත වේ. නොමේරෑ පත්‍රිකා කහවත් කොළපාට වේ. නමුත් පත්‍ර වල පැහැය, ප්‍රමාණය හා හැඩය ප්‍රභේද අනුව සුළු වශයෙන් වෙනස්කම් දක්වයි. උදාහරණ ලෙස ජාවා ලබුකබෝලා හා ජාවා සීඬිලස් යන ප්‍රභේද වල පත්‍ර ඉලිප්සාකාර හැඩයක් සහ තද කොළ පැහැයක් ගනී.

පුෂ්ප

පිරිමි පුෂ්ප හා ද්වි ලිංගික පුෂ්ප ලෙස පුෂ්ප වර්ග දෙකකි. පුෂ්ප වල ක්‍රියාකාරීත්වය අනුව රඹුටන් ශාක කාණ්ඩ 03 කට දැක්විය හැකිය.

- පුමාංගි පුෂ්ප හටගන්නා ශාක.
- ද්වි ලිංගික පුෂ්ප හටගන්නා නමුත් ජායාංගි පුෂ්ප ලෙස ක්‍රියා කරන ශාක.
- ද්වි ලිංගික පුෂ්ප නමුත් සමහරක් ජායාංගි පුෂ්ප ලෙසත් සමහරක් පුමාංගි පුෂ්ප ලෙසත් ක්‍රියා කරන ශාක.

ඛේෂ වලින් පැල හටගන්නා ශාක වලින් 50% පමණ පුමාංගි පුෂ්ප සහිත ශාක විය හැකි අතර 50% ද්වි ලිංගික මල් සහිත ශාක විය හැකිය. ප්‍රභේද තේරීමේදී වැඩි ප්‍රතිශතයක් ජායාංගි පුෂ්ප ලෙස ක්‍රියාකරන ශාක වැදගත් වේ. සමහර ශාකවල පුමාංගි පුෂ්ප ලෙස ක්‍රියා කරන්නේ ඉතා අඩු ප්‍රතිශතයකි. විය 0.05% - 0.9% වැනි ප්‍රමාණයක් ලෙස වාර්තා වේ. කුඩා මි මැසි විශේෂ රඹුටන් මල් වෙත ආකර්ෂණය වීමෙන් හොඳ පරාගනයක් සිදුවේ.

රඹුටන් ශාකයේ පුෂ්ප, සෙ.මී. 15 - 30 පමණ වන දිගකින් යුත් සංයුක්ත ඒකාක්ෂ පුෂ්ප මංජරියක් වේ. බොහෝ විට පුෂ්ප මංජරිය අග්‍රස්ථ වේ. කකෂියව බිහිවන අවස්ථාද ඇත. එහි පුෂ්පිකා 600 - 4000 පමණ ප්‍රමාණයක් ඇත. පුෂ්පිකා වල දිග මි.මී 2.5 - 5 වන අතර පෙති රහිතය. මෙම පුෂ්පිකා ලාකොළ පැහැයට හුරු කහ පැහැ වන අතර ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් ඒක ලිංගිකය.

එලය

එලය කොළ පැහැ වන අතර ඉදුණු විට ප්‍රභේද අනුව රෝස, රතු, තද රතු, තැඹිලි හෝ කහ පැහැයක් ගනී. ප්‍රභේද අනුව එලය රවුම්, ඕවලාකාර හෝ ඉලිප්සාකාර හැඩයන් ගනී. දිග සෙ.මී. 3 - 6 පමණ පරාසයකද පළල සෙ.මී. 2.5 - 4.5 අතර පරාසයකද වේ.

එලාවරණය ඝනකම් වන අතර පහසුවෙන් නැමෙන සුළු කෙඳි වලින් සමන්විතය. ඒවා සෙ.මී. 0.5 - 2.2 ක් පමණ දිගකින් යුක්ත වේ. කෙඳි වල දිග සහ ප්‍රමාණය ප්‍රභේද අනුව විවිධාකාර වේ. එලය සමඟ සම්බන්ධවී කුඩා නොවැඩුණු එල එකක් හෝ දෙකක් දක්නට ලැබේ. යුෂ සහිත මාංශලය විනිවිද පෙනෙන සුළුය. ප්‍රභේදය අනුව යුෂ ප්‍රමාණය වෙනස් වේ. එහි වර්ණය කහ සුදු හෝ පාරදෘෂ්‍ය වේ. විය සෙ.මී. 0.8 - 1.5 ක් අතර ඝනකමකින් යුක්තය. එලයේ ඛේෂ එකක් ඇති අතර එය තරමක් පැතලි හා දුඹුරු පැහැතිය. ඛේෂය හැඩයෙන් රවුම් ඕවලාකාර හෝ ඉලිප්සාකාර විය හැක. සෙ.මී. 2.0 - 3.5 පරාසයක දිග වන අතර සෙ.මී. 1.2 - 2.2 පළල වේ. ඇතැම් ප්‍රභේද වල මාංශලය ඛේෂයන් සමඟ රැඳී පවතී.

ඛේෂය මාංශලයෙන් පහසුවෙන් ගැලවේ නම් ෆ්‍රිස්ටෝන් (freestone) වර්ග ලෙසද එසේ නොගැලවේ නම් ක්ලිංග්ස්ටෝන් (clingstone) වර්ග ලෙසද හඳුන්වයි. ඛේෂ ආවරණය (sacotesta/ Seed testa) බොහෝ විට මාංශලයට තදින් ඇඳී පවතී. මෙය ප්‍රභේද අනුව වෙනස් වේ. ඉහත ෆ්‍රිස්ටෝන් (freestone) වර්ග වල මාංශලය, ආහාර කර්මාන්තයේදී ප්‍රයෝජනවත් වේ. එලයක බර ග්‍රෑම් 15 - 40 ක් වන අතර මාංශලයේ බර වියදින් 30% - 50% පමණ වේ. එලාවරණය 40%- 60% ක්ද ඛේෂය 4% - 9% ක් ද වේ.

නිර්දේශිත ප්‍රභේද

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් වගා කිරීම සඳහා රඹුටන් ප්‍රභේද 03 ක් නිර්දේශ කර ඇත.

- මල්ව්‍යාන පළමු වර්ණය
- මැලයන් රතු
- මැලයන් කහ

මල්ව්‍යාන පළමු වර්ණය

(මල්ව්‍යාන ස්වෛඡ්ඡ)

මෙම ප්‍රභේදයට වැඩිම ජනප්‍රියතාවයක් ඇති අතර ගෙඩි ඉදුණු විට තැඹිලි මිශ්‍ර රතු පාටක් ගනී. රවුම් හැඩැතිය. ගෙඩියක සාමාන්‍ය බර ග්‍රෑම් 40 - 50 පමණ වේ. කිලෝ ග්‍රෑම්යකට ගෙඩි 20 - 25 පමණ අවශ්‍ය වේ.

ගෙඩියක සාමාන්‍ය දිග සෙ.මී 4.3 - 5.0 වන අතර පළල වැඩි පැත්තෙහි විශ්කම්භය සෙ.මී. 3.5 - 4.0 පමණ ද පළල අඩු පැත්තෙහි විශ්කම්භය සෙ.මී. 3.0 - 3.5 පමණ ද වේ. ගෙඩියෙහි පිට පොත්තෙහි පිහිටා ඇති

කෙඳි සෙ.මී. 1.5 - 2.0 පමණ දිගින් යුතුය. එකිනෙකට ඉතා ආසන්නයෙන් පිහිටා ඇත. මදයෙහි ඝනකම සෙ.මී. 0.8 - 0.9 පමණ වේ. එය ඉතා පැණි රසය. යුෂ අධිකය. ඉතා පහසුවෙන් මදය ගැලවේ. බීජය සෙ.මී. 2.0 -2.5 පමණ දිගකින් හා සෙ.මී. 1.0 - 2.0 පමණ පළලකින් යුක්තය. එහි ඝනකම සෙ.මී. 1.0 - 1.3 පමණ වේ.

අස්වනු නෙලීමෙන් පසු ගෙඩිවල පැහැය දුර්වර්ණ නොවී දින 3 ක් පමණ කාලයක් තබාගත හැකිය. වාණිජ වගාවක් සඳහා වඩාත් සුදුසු ප්‍රභේදයකි.

මැලයන් රතු

තද රතු පැහැති ගෙඩිය දිගටි (ඉලිප්සාකාර) හැඩයකින් යුක්තය. ගෙඩියක සාමාන්‍ය බර ග්‍රෑම් 28 - 35 පමණ වන අතර කිලෝ ග්‍රෑම්යකට ගෙඩි 28 - 35 පමණ අවශ්‍ය වේ.

ගෙඩියක දිග සාමාන්‍යයෙන් සෙ.මී. 5.0 - 6.0 පමණ වේ. එහි පළල වැඩි පැත්තෙහි විශ්කම්භය සෙ.මී.

3.2 - 3.7 පමණද, පළල අඩු පැත්තෙහි විශ්කම්භය සෙ.මී. 2.8 - 3.4 පමණ ද වේ. පිට පොත්තෙහි දක්නට ලැබෙන කෙඳි සෙ.මී. 1.0 - 1.5 පමණ දිගවන අතර තරමක් තුනීව පිහිටා තිබේ. මදයෙහි ඝණකම සෙ.මී. 0.8 - 0.9 පමණ වේ. පැණි රසැති මදය මධ්‍යස්ථ මට්ටමකින් යුෂ සහිතය. ඉතා පහසුවෙන් මදය ගැලවේ. බීජය දිගටි ඉලිප්සාකාර හැඩයකින් යුතුය. එහි දිග සෙ.මී. 2.5 - 3.0 පමණද, පළල සෙ.මී. 0.8 - 0.9 පමණද වේ. මෙම ප්‍රභේදයේ හට ගන්නා පුහු ගෙඩි සංඛ්‍යාව වැඩිය. අස්වනු නෙලීමෙන් පසුව පැහැය දුර්වර්ණ නොවී දින 3 ක පමණ කාලයක් තබාගත හැකිය.

මැලයන් කහ

ඉදුණු ගෙඩි කහ පැහැතිය. දිගටි අණ්ඩාකාර හැඩයකින් යුතුය. ගෙඩියක සාමාන්‍ය බර ග්‍රෑම් 30 - 38 පමණ වන අතර කිලෝ ග්‍රෑමයකට ගෙඩි 25 - 33 පමණ අවශ්‍ය වේ.

ගෙඩියක දිග සාමාන්‍යයෙන් සෙ.මී. 4.5 - 5.0 පමණ වේ. පළල වැඩි පැත්තෙහි විශ්කම්භය සෙ.මී. 3.2 - 3.8 පමණ වන අතර, පළල අඩු පැත්තෙහි විශ්කම්භය සෙ.මී. 2.5 - 2.8 පමණ වේ. පිට පොත්තෙහි ඇති කෙඳිවල දිග සෙ.මී. 1.5 - 2.0 පමණ වේ. මෙම කෙඳි තුනීව පිහිටා තිබේ. මදයෙහි ඝණකම සෙ.මී. 0.6 - 0.7 පමණ වන අතර එය පැණි රසැතිය. යුෂ බව අධිකයි. ඉතා පහසුවෙන් මදය ගැලවේ. බීජයේ දිග සෙ.මී. 2.5 - 3.0 පමණද පළල සෙ.මී. 1.3 - 1.6 පමණද ඝණකම සෙ.මී. 0.6 - 0.8 පමණද වේ. පුහු ගෙඩි හටගැනීමේ ප්‍රවණතාවය ඉහලය.

අස්වැන්න නෙලීමෙන් පසුව ගෙඩියේ පිටපොත්තේ පැහැය දුර්වර්ණ නොවී තබාගත හැක්කේ දිනක පමණ කාලයකි. බොහෝවිට මෙම ප්‍රභේදයේ ගෙඩි වලට පිටි මකුණන් සහ දිමියන් වැඩිපුර ආකර්ශනය වේ.

වෙනත් ප්‍රභේද

නිර්දේශ කර ඇති ප්‍රභේද වලට අමතරව පහත සඳහන් ප්‍රභේදයන්හිද උසස් ගුණාත්මක ලක්ෂණ ඇති බව හඳුනාගෙන තිබේ.

ජාලා සිමඩිජාන්

මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ අණ්ඩාකාර හැඩැති ගෙඩි තැඹිලි රතු පාටය. මධ්‍යස්ථ මට්ටමින් මදය ගැලවේ. යුෂ සහිත මදය ඇඹුල් රසයක් සහිත පැණි රසක් ඇත. පොකුරක හටගන්නා ගෙඩි සංඛ්‍යාව වැඩිය.

ජාලා සින්ජන්ජාන්

අණ්ඩාකාර හැඩැති ඉදුහු විට කුණු ලේ පැහයක් ගනී. ගෙඩියක දිග සෙ.මී. 3.5 - 4.0 පමණ වේ.

ගෙඩියේ පිටතින් ඇති කෙඳි මධ්‍යස්ථ දිගකින් (සෙ.මී. 1 - 1.2) යුතුය. ඝනකම අඩු (සෙ.මී. 0.4 - 0.5) මදය ගැලවීම අපහසුය. එය ඇඹුල් පැණි රසැතිය.

ජාලා ස්පෙෂල්

මධ්‍ය ප්‍රමාණයේ විශාලත්වයක් හා අණ්ඩාකාර හැඩයක් ඇති ගෙඩි ඉදුහු විට තැඹිලි රතු පාටය. මදය සෙ.මී. 0.8 - 1.0 පමණ ඝනකමය. ඉතා හොඳින් මදය ගැලවේ. හොඳින් පැණි රසැති මදය යුෂ සහිතය. සෙසු සියළුම ප්‍රභේද වලට වඩා කෙඳි දිගින් වැඩිය.

ගෙඩි කුඩා කාලයේදීත් ඇඹුල් රසයෙන් තොර නිසා අධික වශයෙන් සතුන්ගේ භානියට භාජනය වේ. එම නිසා මෙම ප්‍රභේදයෙහි ගස් කීපයක් එකම ඉඩමේම වවාගැනීම ඉතා වැදගත්ය.

ජාලා ලබුකබෝල

මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ විශාලත්වයක් සහිත ගෙඩි වටකුරු හැඩයක් ගනී. ඉදුණු විට, තැඹිලි රතු පාටය. යුෂ සහිත මදය හොඳින් ගැලවෙන අතර, එය ඇඹුල් පැණි රසැතිය.

ජාලා සිඬිලස්

ගෙඩි තරමක් කුඩාය. ඉදුණු විට තද රතු පැහැතිය. යුෂ සහිත මදය හොඳින් ගැලවේ. එහි මනා පැණි රසයක් ඇත. පිටපොත්තේ තුනීව පිහිටා ඇති කෙඳි කෙටිය. පොත්තෙහි ඇතුල් පැත්ත ලා රතු පාටය. මෙම වර්ගයේ බීජ කුඩාය.

බීජ මඟින් හට ගන්නා පැල දුර්වල නිසා බද්ධ කිරීමේදී ග්‍රාහක ලෙස යොදා ගැනීම සුදුසු නොවේ.

පැල නිපදවා ගැනීම

බීජ මඟින්

රඹුටන් පැල නිෂ්පාදනය බීජ මඟින් සිදු කල හැකිය. නමුත් රඹුටන් බීජවල ජීව්‍යතාවය දින 20 ක් පමණ ඉතා කෙටි කාලයක් නිසා ඉක්මනින් පැල කරගත යුතුය. බීජ පැල සිටුවීම මඟින් හටගන්නා ශාකයන්හි ගෙඩිවල ගුණාත්මය කෙබඳු විය හැකිද යන්න පිළිබඳව ස්ථිර නිගමනයකට එළඹිය නොහැකිය. සිටුවීම සඳහා බීජ පැල යොදා ගත හැකි නමුත් එම ගස්වලින් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් පිරිමි මල් පමණක් හටගන්නා ගස් විය හැකි බැවින් ඒවා වල නොදරන ගස් විමට ඉඩ තිබේ. එම නිසා බීජ පැල වගා කිරීමට නිර්දේශ කරනු නොලැබේ. නමුත් මෙම බීජ පැල බද්ධ කිරීම සඳහා ග්‍රාහකය වශයෙන් යොදා ගනු ලැබේ.

බද්ධ කිරීම මඟින්

ගුණාත්මයෙන් උසස් ගෙඩි හට ගන්නා ගස්වලට සමාන ලක්ෂණ සහිත පැල නිපදවා ගැනීම සඳහාත් කෙටි කාලයකදී අස්වැන්න ලබා ගැනීම සඳහාත් බද්ධ කරන ලද පැළ වගා කල යුතුය. වාණිජ වගාවක් සඳහා නම් වඩාත් සුදුසු වන්නේ ගුණාත්මක වල සහිත ඉහළ

අස්වැන්නක් ලබා දෙන බද්ධ පැල සිටුවීමයි. මේ සඳහා සුදුසු බද්ධ ක්‍රම කිහිපයක් හඳුන්වා දී තිබේ.

පැව් (පැලැස්තර) බද්ධය

රඹුටන් සඳහා බහුලවම යොදා ගන්නා සාර්ථකම බද්ධ ක්‍රමය පැලැස්තර (පැව්) බද්ධයයි. මෙම බද්ධ ක්‍රමයේ සාර්ථකත්වය 80% කට වඩා වැඩි අගයක් ගනී. මෙහිදී බද්ධ කිරීම සඳහා සුදුසු ග්‍රාහකයන් සාදා ගැනීම සහ අනුපයන් තෝරා ගැනීම වැදගත්ය.

ග්‍රාහක පැල නිපදවා ගැනීම

ග්‍රාහක පැල වශයෙන් යොදාගනුයේ බීජ තවාන් කර ලබාගත් පැල වේ. බීජ තෝරා ගැනීමේදී ප්‍රමාණයෙන් විශාල, කෘමි හානි හෝ රෝග වලින් තොර වීම අත්‍යවශ්‍යය. තෝරා ගත් බීජ හොඳින් සෝදා කොහුබත් හෝ වැලි තවානක තවාන් කර හොඳින් ජලසම්පාදනය කල යුතුය. නමුත් අධික ලෙස ජල සම්පාදනය කල විට බීජ කුණු වීමකට ලක් විය හැකිය.

තවානේ සති දෙකක් පමණ වන පැල පොලිතින් බඳුන් වල සිටුවිය යුතුය. ඒ සඳහා යොදා ගන්නා බඳුන් මිශ්‍රණය ලෙස, කොම්පෝස්ට්, මතුපිට පස්, වැලි යන ඒවායින් සමාන කොටස් බැගින් ගෙන මිශ්‍ර කර සාදා ගත හැකිය. බීජ පැල සිටුවීම සඳහා යොදා ගන්නා පොලිතින් බඳුන දිග සෙ.මී. 30 පලල

සෙ.මී. 20 ප්‍රමාණයේ විය යුතුය. ඉහත බඳුන් මිශ්‍රණය පොලිතින් බඳුන් වල පුරවා තවාන් වල සති 02 ක් වයසැති පැල, මුල් නොකැඩෙන ලෙස ප්‍රවේශමෙන් ගලවා එහි සිටුවා ගත යුතුය. මෙසේ සිටුවා ගත් පැල වල නඩත්තුව පහසුවෙන් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය පරිදි පැල පේළි වලට තබා පාත්තියක් ලෙස සකස් කර ගත හැක. ඉන්පසුව ජල සම්පාදනය හොඳින් සිදු කිරීමත් සෙවන තත්ව සැපයීමත් සිදු කල යුතුය.

බීජ තවාන් නොකර කෙලින්ම බඳුන්වල සිටුවා ද ග්‍රාහක පැල නිෂ්පාදනය කර ගත හැකිය. මෙමගින් පැල වල මුල් වලට හානියක් සිදු නොවන නිසා වඩාත් සාර්ථකව බද්ධ කිරීම සඳහා ග්‍රාහක පැල නිෂ්පාදනය කර ගත හැකි වේ. බද්ධ කිරීම සඳහා සුදුසු වන්නේ පැල වලට මාස 05 - 06 පමණ ගත වූ පසුවය.

බද්ධ කිරීමට සුදුසු තත්වයේ ඇති රඹුටන් ශාකයක්

ඒ නිසා එතෙක් පැල හොඳින් නඩත්තු කල යුතුය. පැන්සලයක තරම් කඳ මහත් වූ පසු එම පැල බද්ධ කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකිය.

කඳෙහි ප්‍රමාණය සාමාන්‍යයෙන් පැන්සලයකට වඩා මහත් වූ විට එනම් ඇඟිල්ලක් තරම් ප්‍රමාණය වූ පැල බද්ධ කිරීම සඳහා යොදා ගැනීම මඟින් වඩාත් සාර්ථක ප්‍රථිපල ලබා ගත හැකිය.

බද්ධ අංකුර (අනුජය) ලබා ගැනීම

බද්ධ කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා අංකුර ලබා ගත යුත්තේ ඉහළ ගුණාංග සහිත තෝරා ගත් මව් ගස් වලිනි. මේ සඳහා බීජ සහතික කිරීමේ සේවය මගින් ලියාපදිංචි කල මව් ගස් වලින් හා එම ගස් වලින් අංකුර ලබාගෙන නිෂ්පාදනය කර ඇති බද්ධ ගස් වලින් අංකුර ලබා ගැනීම වඩාත් සුදුසු වේ. තවද අංකුර සහිත අතු කපා ගත යුත්තේ බද්ධ කරන අවස්ථාවේදීය. ඉතා පහසුවෙන් පොතු ගැලවිය හැකි අත්තක් අනුජයන් ලබා ගැනීමට යොදා ගත යුතුය. සාමාන්‍යයෙන් බද්ධ අංකුර ලබා ගැනීමට අස්වැන්න හෙලීමෙන් පසු හට ගන්නා අංකුර සහිත මධ්‍යස්ථ මට්ටමකින් මෝරා ඇති පාර්ශ්වික අතු සුදුසු වේ.

එවිට අංකුරයට හානියක් නොවන පරිදි පොත්තත් සමඟ එය පහසුවෙන් ගලවා ගත හැකිය. මව් ශාකයට ජලය හෝ පෝෂක උණනාවයක් ඇති අවස්ථා වලදී හෝ මල් ගෙඩි ඇති අවස්ථාවලදී පොත්ත ගැලවීම අසීරු බැවින් අංකුර ලබා ගැනීම අපහසු වේ.

පැව් බද්ධය සිදු කිරීම

මුවහත් බද්ධ පිහියක් ආධාරයෙන් ග්‍රාහකයේ පාදස්ථයේ සිට සෙ.මී. 10 - 20 ත් අතර ස්ථානයකින් සෙ.මී. 2 x 1 ප්‍රමාණයේ පොතු කැබැල්ලක් ප්‍රවේශමෙන් ගලවා ඉවත් කරන්න.

සෙ.මී. 2 x 1 ප්‍රමාණයේ පොතු කැබැල්ලක් ගලවා ඉවත් කිරීම

අනතුරුව අංකුර (අනුජයන්) සහිත මව් ශාක අතු කැබැල්ලෙන් අංකුරයක් සහිත පොතු කැබැල්ලක් තෝරා ඉවත් කර ගත යුතුය. එම අංකුරය සහිත අනුජ පොතු කැබැල්ල ග්‍රාහකයෙන් ඉවත්කල පොතු කැබැල්ලේ ප්‍රමාණයට සමාන විය යුතුය.

පසුව එම පොතු කැබැල්ල ග්‍රාහකයේ පොත්ත ගැලවූ ස්ථානයේ හොඳින් සමපාත වන අයුරින් තබා විනිවිද පෙනෙන පොලිතින් පටියකින් (සෙ.මී. 2 ක් පමණ පළල) පහළ සිට ඉහළට වෙලීම සිදු කළ යුතුය.

අනුප් පොතු කැබැල්ල ග්‍රාහකයේ පොතු කැබැල්ල ඉවත් කල ස්ථානයේ තැන්පත් කිරීම

පොලිතින් පටියකින් බද්ධයේ පහළ සිට ඉහළට වෙලීම

බද්ධ කරන ලද පැල සෙවණක සහිත ස්ථානයක හෝ දැල් ගෘහයක තැබිය යුතුය. බද්ධය සිදු කර සති 2 - 3 කින් පමණ පොලිතින් පටිය ගලවා බද්ධය පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුය.

අංකුරය සහිත පොතු කැබැල්ල කොළ පැහැයෙන්ම දිස් වේ නම් බද්ධය සාර්ථකව සිදු වී ඇති බව නිගමනය කල හැකිය. ඉන් පසුව මෝදු වන අංකුරය

ඉතිරි වන සේ ඉහලින් හා පහළින් නැවත පොලිතින් පටියකින් වෙලා ගත යුතුය. සතියක් පමණ තබා අංකුරය හොඳින් වැඩීමට සලස්වන්න.

අංකුරය තරමක් වැඩුණු පසු බද්ධ ස්ථානයේ සිට සෙ.මී. 6 - 8 ක් පමණ ඉහළින් ග්‍රාහක කඳ ප්‍රවේශමෙන් ආනතව කපා හරින්න. කැපුම් ස්ථානයේ සුදුසු දිලීර නාශකයක් ආලේප කරන්න.

අංකුරය හොඳින් වර්ධනය වන විට බද්ධ පැල ටිකෙන් ටික ආලෝකයට හුරු කර දැඩි කරගන්න. දැඩි කරගත් පැල මාස 3 - 4 ක් ගතවූ පසු සිටුවීම සඳහා යොදා ගත හැක. එනම් පැල වල පත්‍ර වලයන් 2 - 3 ක් වත් ඇති වී තිබීම හිතකරය.

සිටුවීමට සුදුසු තත්වයේ ඇති බද්ධ පැලයක්

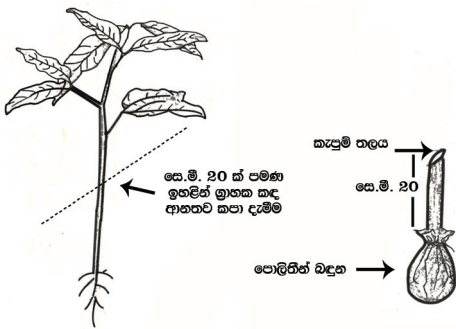
සමීප බද්ධය

මෙම බද්ධ ක්‍රමයේදී අනුප්‍රය මව් ශාකයට සමීබන්ධව තිබියදීම බද්ධය සිදු කරනු ලැබේ.

ග්‍රාහකය සකසා ගැනීම

මෙම බද්ධ ක්‍රමය සඳහා පැන්සලයක තරම් මහත කඳක් සහිත එනම් බීජ සිටුවා මාස 05 - 06 ක් වයසැති පැල තෝරා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. තෝරා ගන්නා ලද පැලයේ පාදස්ථයේ සිට සෙ.මී. 20 ක් පමණ ඉහළින් කඳ කපා දමන්න. බඳුනේ පස් ඉවත් කර පැලය ප්‍රවේශමෙන් ගලවා ගෙන දිගින් වැඩි මුල් කපා දමා තෙත කොහුබත් සහිත විනිවිද පෙනෙන පොලිතින් බඳුනක සිටුවන්න.

මෙහිදී කොහුබත් වල තෙතමනය පිළිබඳව සැලකිලිමත් විය යුතුය. එනම් කොහුබත් කොටසක් අත්ලට ගෙන මිරිකු විට ඇඟිලි අතරින් ජලය නොවැස්සෙන පරිදි තෙතමනයක් තිබිය යුතුය. නොඑසේ නම් මුල් කුණු වීමකට ලක් විය හැක. පොලිතින් බඳුනට පැලය මාරු කිරීමේදී ඇතිවන ආතතිය අඩුකර ගැනීම සඳහා ඊට සති 02 කට පෙර සිට නයිට්‍රජන් අඩංගු දියර පොහොරක් වරක් දෙකක් ඉසීම වඩා යෝග්‍ය වේ.

ග්‍රාහක පැලය අවර්ණ පොලිතින් බඳුනකට ගැනීම

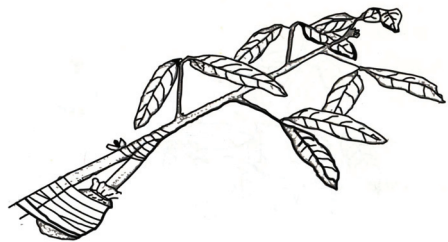
බද්ධය සිදු කිරීම

තෝරා ගත් මව් ගසක කලින් සකස් කර ගත් ග්‍රාහකය හොඳින් හේත්තු කර ගත හැකි අත්තක් තෝරා ගන්න. මෙම අත්ත තරමක් සෘජුව තිබීම වඩා සුදුසුය. එම අත්තේ යටි පැත්තේ සුදුසු ස්ථානයකින් එහි කාණ්ඨය කොටසද කැපී යන කැපුමක් යොදන්න.

අනුජයේ කාණ්ඨය කොටසද කැපී යන කැපුමක් යෙදීම

ග්‍රාහක කඳෙහි කැපු කෙළවර ආනතව සකස් කර එහි මුහුණත අනුජ අත්තෙහි කැපුම සමඟ හොඳින් ස්පර්ශ වන ලෙස තබා පොලිතින් පටි වලින් වෙලන්න. එසේම ග්‍රාහක පැලය සිටුවා ඇති පොලිතින් බඳුනද අනුජ අත්තේ කැපුමට පහළින් ඇති කොටස සමඟ හොඳින් ගැට ගසන්න.

බද්ධය සිදුකර පොලිතින් පටි වලින් වෙලීම

බද්ධ කර මසකට පසුව යොදා ගත් ග්‍රාහක පැලයේ මූල මණ්ඩලය අවර්ණ පොලිතීනය තුළින් පරීක්ෂා කර බලන්න. එහි කිරිමුල් වර්ධනය වී තිබේනම් සති 2 කට පසුව අනුප් රිකිල්ලේ බද්ධ සන්ධියට විරුද්ධ පැත්තේ කුඩා කැපුමක් යොදන්න. බද්ධය සාර්ථක නම් තවත් සති දෙකකින් පසුව අනුප්‍රය මව් ගසෙන් වෙන්කර ගන්න. මෙසේ වෙන් කර ගත් පැලය කොම්පෝස්ට්, මතුපිට පස්, වැලි සමාන කොටස් මිශ්‍ර කර ගත් මාධ්‍යයක් පුරවාගත් පොලිතින් බඳුනක සිටුවා ජල සම්පාදනය කර ප්‍රොපගේටරයක් තුළ තබන්න. පැලය හොඳින් වැඩිගෙන එන විට දැඩිකර ගත හැකිය.

අනුප්‍රය වෙන් කර බඳුන් ගත කිරීම

ලේයර් කිරීම

මේ සඳහා වඩාත් සුදුසු ගුටි ලේයර් ක්‍රමයයි. උසස් ලක්ෂණ සහිත මව් ගසක නිරෝගී අත්තක් තෝරාගෙන එහි

කාණ්ඨය කොටසට හානියක් නොවන සේ සෙ.මී. 1 - 1.5 ත් ප්‍රමාණයට පොතු වලයක් ඉවත් කරන්න. එම ස්ථානයේ මුල් ඇදීම උත්තේජනය කරන හෝමෝනයක් ආලේප කර තෙත කොහුබත් තබා විනිවිද පෙනෙන පොලිතින් කොළයකින් ආවරණය කර හොඳින් ගැට ගසන්න.

මෙහිදී ලබා ගන්නා කොහුබත් වල තෙතමනය පිළිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතුය. මුල් වර්ධනය වීම පොලිතීනය තුළින් නිරීක්ෂණය කල හැකිය.

මුල් හොඳින් වර්ධනය වූ අතු කැබැල්ල මව් ශාකයෙන් කපා ඉවත් කර ගැනීමට සති 3 කට පෙර අත්තේ ලේයර් කරන ලද ස්ථානයට සෙ.මී. 5 ක් පමණ පහළින් අග්‍රස්ථය දිශාවට හොඳින් වැඩි ඇති අංකුරයක් ආසන්නයේ V හැඩැති කැපුමක් යොදන්න. පළමුව මෙම කැපුම අත්තේ 1/3 ක් පමණ ගැඹුරට යොදා නැවත සතියකට පසු මෙම කැපුම ගැඹුරු කරන්න. අනතුරුව අනුප් කොටස හොඳින් තිබේ නම් ඉන් සතියකට පසු අතු කැබැල්ල මව් ශාකයෙන් වෙන් කර බඳුන් ගත කරන්න. බඳුන් කල පැලය සෙවන සහිත ස්ථානයක තබන්න. අංකුර පුපුරා

වර්ධනය වන විට අවශ්‍ය පරිදි ඉහළ කොටස් කපා ඉවත් කල හැකිය. මෙම ක්‍රමයට සාදාගන්නා පැල වල ගැඹුරට විහිදෙන මුදුන් මූල පද්ධතියක් නොමැති නිසා දිගු වියළි කාලයට ඔරොත්තු නොදේ.

ලේයර් කිරීම කරන ලද ශාක අත්තක්

පැල සිටුවීමේ පරතර

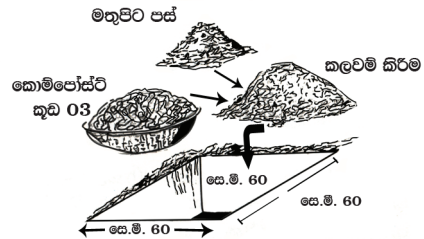
ගස් හොඳින් වර්ධනය වූ පසු යාබද ගස් වල අතු එකිනෙකට ගැටීමක් සිදු නොවන පරිදි පරතර සකස් කර ගත යුතුය. මේ සඳහා පරතර 02 ක් නිර්දේශ කර ඇත.

පරතරය (මීටර්)	හෙක්ටයාරයට
පේලි අතර x පැල අතර	පැල
10 x 10	100
10 x 8	125

වළවල් සැකසීම

වගා කිරීමට අදහස් කරන භූමිය හොඳින් විළි පෙහෙළි කර අවශ්‍ය සුදුසු පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම යොදා ගැනීම යෝග්‍ය වේ. ඉන්පසු නිර්දේශිත පරතර වලට වළවල් සලකුණු කර දිග, පළල, උස සෙ.මී. 60x60x60 ප්‍රමාණයේ වළවල් කපා ගත යුතුය. නමුත් තෝරා ගත් ඉඩමේ පසේ

ස්වභාවය අනුව ඉහත දක්වා ඇති ප්‍රමාණයන් වෙනස් කර ගත හැක. එනම් තද පසක් නම් ඉහත ප්‍රමාණයන් වැඩි කර වළවල් කපා ගත යුතුය. වළවල් කැපීමේදී මතුපිට පස් කොටස වෙනම තබා ගත යුතුය. අනතුරුව එක් වළකට කොම්පෝස්ට් හෝ ගොම පොහොර කුඩි 3 ක් (කි.ග්‍රෑ. 10) වෙනම තබා ගන්නා ලද මතුපිට පස් සමඟ කලවම් කර වළවල් පුරවා මුදුන් කර ගත යුතුය. පැල සිටුවීමට දින 2 කට පෙර නිර්දේශිත රසායනික පොහොර මිශ්‍රණය යොදා පස් සමඟ කලවම් කර ගත හැකිය.

පැල සිටුවීම

අන්තර් කලාපයේ මෝසම් වැසි ආරම්භයත් සමඟ ද (ඔක්තෝම්බර් - නොවැම්බර්) තෙත් කලාපයේ පැල සිටුවීම අප්‍රේල් - මැයි කාලයේත් කිරීම යෝග්‍යය.

සිටුවීම සඳහා යොදා ගන්නා බද්ධ පැලයක සලකා බැලිය යුතු ලක්ෂණ

- බද්ධ අංකුරය සෙ.මී. 15 - 20 ත් අතර වර්ධනය වී තිබීම.
- මේරූ පත්‍ර 05 ක් තිබිය යුතු අතර ඉන් 04 ක් වත් හොඳින් මෝරා තිබිය යුතුය.

- බද්ධය සිදුකර අවම වශයෙන්වත් පැලය සති 03 - 04 ක් දැඩි කර තිබිය යුතුය.
- සිටුවීමට තෝරා ගන්නා ලද පැල නිරෝගී පැල විය යුතුය.
- බද්ධය හොඳින් සාර්ථක වූ රෝග පලබෝධ හානි වලින් තොර, මූල මණ්ඩලය හොඳින් වැඩි ඇති පැල තෝරා ගත යුතුය.
- බඳුනේ පස් මට්ටමේ සිට සෙ.මී. 10 - 20 ක් උසින් බද්ධය සිදුකර තිබිය යුතුය. එනම් පස් මට්ටමේ සිට බද්ධ සන්ධියට උස සෙ.මී. 10 - 20 ක් විය යුතුය.

පැල සිටුවීමට දින 2 - 3 කට පෙර බඳුන් වලට ජලය යෙදීම අඩු කරන්න. තෝරා ගන්නා ලද පැලය කාබනික ද්‍රව්‍ය පුරවා සකසා මුදුන් කරන ලද වල මැද තබා මුල් වලට හානි නොවන ලෙස බඳුනේ පතුල හා පාර්ශවික පැති දෙකෙන් පොලිතිනය ඉවත් කර ප්‍රවේශමෙන් පස් කුට්ටිය ඉතිරි නොයන පරිදි සිටුවා ගත යුතුය.

ආධාරකය සිටුවා පැලය ප්‍රවේශමෙන් එයට බැඳ තැබීම

පසුව පැලය අසලින් ආධාරකයක් සිටුවා පැලය එයට තබා ප්‍රවේශමෙන් ගැට ගසන්න. මල් බාල්දියක් වැනි යමක් භාවිතා කර හොඳින් ජලය සපයන්න.

සෙවන සැපයීම

ස්ථිර බිමේ සිටුවන ලද පැල වලට සෙවන සැපයීම ඉතා වැදගත්ය. තද හිරුරැස් එක එල්ලේම කුඩා පැල මත පතිත වූ විට පත්‍ර පිලිස්සී යයි. පැල වටා පොල් අතු කිට්ටුවෙන් සිටුවා ඉහළින් එකට බැඳීමෙන් හෝ ආධාරක සිටුවා ඒ මත පොල් අතු කිහිපයක් දැමීම මගින් අවශ්‍ය සෙවන ලබා දීම කල හැක. මෙහිදී පැලය සිටුවා මාස 06 ක් යන තෙක් වත් සෙවන සැපයීම වැදගත් වේ.

ජලය සැපයීම

බද්ධ පැල කෙණ්ත්‍රයේ සිටුවා පළමු අවුරුදු 2 - 3 ක් පමණ ගතවන තෙක් වියළි කාලයන්හි දී ජල සම්පාදනය හොඳින් කල යුතුය. මල් හටගෙන ගෙඩි වර්ධනය වන අවස්ථාවේදී ශාකයට ජල ඌණතාවයක් ඇති නොවන පරිදි කටයුතු කල යුතුය.

එසේ වුවහොත් ගෙඩි වල වර්ධනය හොඳින් සිදු නොවේ. තෙත් කලාපයේ හොඳින් පැතිරුණු වර්ෂාපතනයක් ලැබෙන නිසා ගෙඩි හටගන්නා ගස්වලට ජල සම්පාදනය කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. නමුත් වියළි හා අන්තර් කලාප වලදී ජලය හිඟ කාල වලදී ජලය සැපයීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ජලය සැපයීම විවිධ ක්‍රම වලට සිදුකල හැකිය. කුඩා පැල වලට මල් බාල්දිවලින් සහ විශාල ගස්වලට රබර් හෝස් මඟින් ජලය යෙදිය හැක. මීට අමතරව කුඳු ජල සම්පාදන ක්‍රම මඟින් වගාවට සුදුසු ආකාරයට ජල සම්පාදනය කර ගත හැකිය.

පොහොර යෙදීම

රඹුටන් වලින් ඉහළ ගුණාත්මක හා වැඩි අස්වනු ලබා ගැනීමට කාබනික පොහොර සමඟ රසායනික පොහොර නිර්දේශිත ප්‍රමාණ වලින් යෙදිය යුතුය. පැල සිටුවීමට සති 02 කට පෙර කාබනික පොහොර කිලෝ ග්‍රෑම් 10 ක් පමණ එක් වළකට එකතු කර මතුපිට පස් සමඟ මිශ්‍ර කර වළවල් පුරවා ගත යුතුය. ඉන්පසු හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම හොඳින් දිරාපත් වූ ගොම හෝ කොම්පෝස්ට් වැනි කාබනික පොහොර රඹුටන් පැල වටා විසුරුවා මුල්ලු කර ගත යුතුය. එලෙසම පැල සිටුවීමට දින 02 කට පෙර නිර්දේශිත මූලික පොහොර මිශ්‍රණය වළවල් වලට දමා කලවම් කර ගත යුතුය.

රසායනික පොහොර යෙදීම වර්ෂා කාල වල දී හෝ දිගු වියළි කාල වලදී සිදු නොකල යුතුය. එනම් පොහොර යෙදීමේදී පසේ සාමාන්‍ය තෙතමන ප්‍රමාණයක් තිබිය යුතුය. තෙත් කලාපයේ නම් පැල සිටුවීමට සති 02 කට පමණ පෙර එක් වළකට ඩොලමයිට් ග්‍රෑම් 500 ක් බැගින්

යොදා පස් සමඟ කලවම් කර ගත යුතුය. ඉන්පසුව වසරකට වරක් පසේ pH අගය 5 ට වඩා අඩු නම් ශාක වියන විහිදී ඇති සීමාවේ වර්ග මීටරයකට ග්‍රෑම් 200 ක් වන පරිදි ඩොලමයිට් විසුරුවා හැර පස් සමඟ කලවම් කර ගත යුතුය. කෙසේ වෙතත් රසායනික පොහොර හා ඩොලමයිට් එකවිට යෙදීම නොකල යුතුය. වගාව සහිත ඉඩමේ පස් විද්‍යාගාර පරීක්ෂණයකට භාජනය කර ඉහත කාර්යයන් සිදු කල හැකි නම් වඩාත් සුදුසුය.

පැල සිටවූ පසු මතුපිට පොහොර යෙදීමේදී ගසේ පාමුල සිට සෙ.මී. 30 - 45 පමණ දුරකින් අරඹා ගසේ වර්ධනයත් සමඟ අතු විහිදී ඇති සීමාව දක්වා ගස වටා පොහොර විසුරුවා හැර පස සමඟ හොඳින් මිශ්‍ර කල යුතුය. රඹුටන් මුල් පොළව මතු පිට ආසන්නයේ විහිදී ඇති නිසා පොහොර යෙදීමේදී වඩා ගැඹුරට නොයන පරිදි යාන්තමින් පස් සමඟ කලවම් කරන්න. වැඩුණු ගස් සඳහාද හැකි සෑම අවස්ථාවකම හොඳින් දිරාපත්වූ ගොම, කොම්පෝස්ට් වැනි කාබනික පොහොර යොදන්න. පැල සිටුවන අවස්ථාවේ සිට එල දරන අවස්ථාව දක්වා හා ඊට පසු අවස්ථාවල යොදන පොහොර මිශ්‍රණය එක ගසකට ග්‍රෑම් වලින් වගුවේ දක්වා තිබේ. එල හටගන්නා ගස් සඳහා අවස්ථා දෙකකදී, එනම් අස්වැන්න නෙලා කප්පාදු කිරීමෙන් පසුව හා මල් හටගන්නා අවස්ථාවේදී රසායනික පොහොර යෙදිය යුතුය.

රසායනික පොහොර යෙදිය යුතු අවස්ථා හා ප්‍රමාණ
එක් ගසකට යෙදිය යුතු පොහොර ප්‍රමාණය (ග්‍රෑම්)

පැල අවධිය සඳහා

	යූරියා	රොක් පොස්ෆේට්	මියුරියේට් ඔෆ් පොටෂ්	කීසරයිට්
මූලික පොහොර/ සිටුවීමට දින 2 කට පෙර	120	225	100	-
පළමු වන වසර (සැම මාස 4 කට වරක්)	40	75	40	-
දෙවන වසර (සැම මාස 4 කට වරක්)	80	150	80	-
තුන්වන වසර (සැම මාස 4 කට වරක්)	110	225	110	-

එල දරන ගස් සඳහා (වසර 4 සිට 7 දක්වා)

	යූරියා	රොක් පොස්ෆේට්	මියුරියේට් ඔෆ් පොටෂ්	කීසරයිට්
සැම ප්‍රධාන අස්වනු වාරයකට පසු	450	550	260	100
සැම ප්‍රධාන මල් වාරයකට පසු	150	550	260	-

එල දරන ගස් සඳහා (වසර 8 සිට)

	යූරියා	රොක් පොස්ෆේට්	මියුරියේට් ඔෆ් පොටෂ්	කීසරයිට්
සැම ප්‍රධාන අස්වනු වාරයකට පසු	600	750	350	100
සැම ප්‍රධාන මල් වාරයකට පසු	200	750	350	-

වල් පැල මර්ධනය

වල් මර්ධනය රඹුටන් වගාවේදී අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයකි. පැල කුඩා අවධියේදී ආසන්නයේ ඇති වල් පැල අතින් ගලවා ඉවත් කරන්න. විශාල ගස් වටා වැවෙන වල් පැල උදාව ගැමෙන් ඉවත් කල හැකිය. ගස් අතර සහ පේළි අතර වර්ධනය වන වල් පැල විසි කැත්තකින් හෝ තණකොළ කපන කුඩා යන්ත්‍රයකින් කපා දමන්න. මෙම තණකොළ ගස වටා වසුනක් ආකාරයට අතුරන්න.

එය විශලී කාලයේ ජල සංරක්ෂණය කර ගැනීම සඳහා උපකාරී වේ. වල් නාශක යොදා වල් මර්ධනය කරන්නේ නම් පැලය ආසන්නයේ වල් නාශක භාවිතා නොකරන්න.

කප්පාදු හා නඩත්තුව

සාර්ථක අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට පැලයක් මනා ලෙස කප්පාදු කිරීම හා නඩත්තු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

පැලය සිටුවා එය ආධාරකයකට තබා ගැට ගැසීමෙන් සිදු කරනුයේ කඳ සෘජුව වැඩීමට සැලැස්වීමයි.

තවද කුඩා කාලයේ ග්‍රාහක කඳේ බද්ධ කල අංකුරයට අමතරව වර්ධනය වන රිකිලි වරින් වර ඉවත් කල යුතුය.

බද්ධ අංකුරයට අමතරව ග්‍රාහකයේ හටගන්නා අංකුර ඉවත් කිරීම

බද්ධ පැල සෙ.මී. 60 - 90 ක් උසට වැඩුණු පසු කඳ නමා හෝ කරටිය කඩා ප්‍රධාන කඳ වටා පාර්ශවික අතු 4 - 5 ක් සෑම දිශාවකටම විහිදෙන සේ කුඩා අවස්ථාවේ සිටම පුහුණු කල යුතුය. මෙසේ සිදු කිරීම පොල්ලෙලි, ගල් චිල්ලිමෙන් හෝ ලණු ඇදීම මඟින් කළ හැකිය.

කුඩා ශාකයේ අතු 4 - 5 ක් සෑම දිශාවකටම වැඩීමට සැලැස්වීම

වැඩිපුර ඇති චිකිනෙකට ගැටෙන අතු කපා ඉවත් කළ යුතුය. සෑම වසරකම අස්වැන්න නෙලාගත් පසු

ඉතිරිව ඇති නටු කොටස් ඉවත් කර අතු කෙලවර කප්පාදු කිරීම අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා කප්පාදු කතුරු හෝ කප්පාදු පිහි භාවිතා කල හැකිය

ගස් පිරසිදු කිරීම

අස්වැන්න නෙලා ගත් පසු ඉතිරිව ඇති නටු කොටස් ඉවත් කිරීම

ගසක් පුහුණු කිරීමෙන් හා හොඳ සැකිල්ලක් සහිතව නඩත්තු කිරීමෙන් වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම හා අස්වනු නෙලා ගැනීම පහසු වේ. රඹුටන් ගස් වල මල් පිපීම ප්‍රධාන වශයෙන් සිදු වනුයේ අතු කෙළවරෙහිය. ඒනිසා අතුවලට හොඳින් සුර්ශාලෝකය වැටීමට සැලැස්වීමෙන් අතු අතර තරඟකාරී බව අඩුවී හොඳින් මල් හට ගැනීම සිදුවේ.

අතු කැපීමේදී ඒවා ගසට ඉතාමත් ළඟින් කැපීම සුදුසුය. විශාල අතු කැපීමේදී ඒවා ගසට ආනතව කපන්න. කැපුම් මුහුණතේ කන්ඩසාන් දියරය ආලේප කිරීම මගින් අතු දිරායාම වැළැක්විය හැක.

බර අතු කඳට ආසන්නව ආනතව කැපීම හා කැපුම් මුහුණතෙහි කන්ඩසාන් තැවරීම

ගසේ අතු වලින් කෙලින්ම ඉහළට වැඩෙන රිකිලි දිය රිකිලි ලෙස හදුන්වයි. කප්පාදුවේදී දිය රිකිලි, චිකිනෙක ගැටී සෙවන දෙන අතු, රෝගී අතු, දුර්වල ලෙස වැඩෙන අතු, දිරා ගිය අතු, බීම ගැවෙන අතු මෙන්ම ඉතාමත් ඉහළට වැඩෙන අතූද ඉවත් කළ යුතුය. පාර්ශවික අතු වර්ධනය වන විට චිකිනෙක හා ගැටෙන අතු ඉවත් කළ යුතුය. මෙහිදී කැපු ස්ථාන මත දිලීර නාශක අඩංගු ආලේපයක් ආලේප කල යුතුය.

හොඳින් පුහුණු කර ඇති රඹුටන් ශාකයක්

ගස් පුනර්ත්ථාපනය කිරීම

ගෙඩි නොසෑදෙන මල් රඹුටන් ගස් (පිරිමි ගස්), කුඩා ගෙඩි හටගන්නා, ඇඹුල් රසැති, පහසුවෙන් මදය නොගැලවෙන ගෙඩි හටගන්නා ගස් ඉඩමක තබා ගැනීම වගාකරුවන් හට අවාසිදායකය. එසේම ලබාදෙන අස්වනු ප්‍රමාණය පහත වැටී ඇති පැරණි වගාවන් දිගටම පවත්වාගෙන යාමද කල නොහැකිය.

මෙවැනි ගස්, පාදස්ථ කප්පාදුව හා බද්ධ කිරීම මගින් නැවතත් ගුණාත්මයෙන් වැඩි ඵල හටගන්නා, වැඩි අස්වනු ලබාදෙන ගස් බවට පත් කර ගත හැකිය. එනම් එම ශාක වලට පුනර්ජීවයක් ලබා දීම සඳහා ගස් පුනර්ත්ථාපනය කල යුතුය. මේ සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන්න.

- ගෙඩි හටගත් පසුව හුසුදුසු ගස් තෝරා ගන්න.
- මෙම ගස් වල පළමුව අතු කපා ඉවත් කරන්න. ඉන්පසු පොළව මට්ටමේ සිට සෙ.මී. 20 - 30 පමණ ඉහළින් ප්‍රධාන කඳ ආනතව කපා දමන්න. කැපුම් පෘෂ්ඨය මත කන්ඩසාන් හෝ දිලීර නාශකයක් ආලේප කරන්න.
- ඉතිරි වී ඇති කඳ කොටසේ පහළින් රිකිලි 3 - 4 ක් පමණ වර්ධනය වීමට ඉඩ සලස්වන්න. මෙම රිකිලි කඳ වටා එකිනෙකට විරුද්ධ පැති වලින් වැඩිමට සැලැස්විය යුතුය.

- එම රිකිලි අතරින් වඩාත් හොඳින්ම වැඩී ඇති රිකිල්ල හෝ රිකිලි කිහිපයක් බද්ධ කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකිය.
- මෙම රිකිල්ල ඇඟිල්ලක් තරම් මහත් වූ පසුව තෝරාගත් මව් ගසකින් ලබාගන්නා අංකුරයක් යොදාගෙන බද්ධ කරන්න. මේ සඳහා පැලැස්තර බද්ධය යොදා ගැනීම වඩා සුදුසුය. ඉන්පසු මෙයට පෙර සඳහන් කල ආකාරයටම ගස් පුහුණු කර නඩත්තු කිරීම කල හැක .

- මෙම අංකුර වලින් හටගන්නා ගස්වලින් වසර 2 - 3 දී පළමු අස්වැන්න ලබා ගත හැකිය.

පැරණි බද්දි ගසක් පුනරුත්ථාපනය කිරීමේදී එහි බද්දි සන්ධියට සෙ.මී. 20 - 30 ක් පමණ ඉහළින් කඳ ආනතව කපා දමන්න. කැපුම් තලයේ දිලීර නාශකයක් හෝ කන්ඩසාන් හෝ ආර්ථෙප කරන්න. අළුතින් ඇති වන රිකිලි 4 - 5 ක් විවිධ දිශාවන්ට ඉතිරිවන සේ වැඩිපුර රිකිලි ගලවා දමන්න.

කැපූ කඳ වටා රිකිලි 4 - 5 ක් වර්ධනය වීමට සැලැස්වීම

එම රිකිලි පෙර පරිදි පුනුණු කිරීමෙන් හොඳ සැකිල්ලක් ලබා ගත හැකිය. අනෙකුත් නඩත්තු කටයුතු පෙර සඳහන් ආකාරයට සිදු කිරීම කල යුතුය. මනාව නඩත්තු කරන ලද මෙවැනි ගසකින්ද වසර 2 - 3 ක දී පළමු අස්වැන්න ලබා ගත හැකිය.

අන්තර් වගාව

වාණිජ වගාවක් ලෙස රඹුටන් වගාව ස්ථාපනය කිරීමේදී විශාල භූමි ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වන අතර එහි ආදායම ලබා ගැනීමටද වසර 03 - 04 ක පමණ කාලයක් ගතවේ. මෙම අමතර භූමි

ප්‍රමාණය හා කාලය යොදා ගනිමින් වෙනත් සුදුසු හෝගයක් වගා කිරීමෙන් වැඩිපුර ආදායමක් ලබා ගත හැක. මේ සඳහා අවු. 03 - 04 තුලදී අස්වැන්න නිමා කරන හෝග සුදුසු වේ. එනම් වාර්ෂික හෝග වශයෙන් කෙසෙල්, පැපොල් හා අන්නාසි ද වළවළු වර්ගද වගා කල හැක. (මෙහිදී කිරි අල, බටු, මිරිස් යන බෝග යෙදා ගත හැක.)

කෙසෙල් යොදා ගන්නා විට එම හෝගය අවු. 03 - 04 කදී වගාවෙන් ඉවත් කල යුතුය. නැතහොත් හෝගය නිසා රඹුටන් වගාවට තරඟකාරී බවක් ඇතිවේ. හෝග 02 ක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් එකවිට වගාකරන විට ඒවා අතර තරඟය අවම විය යතුය. අතු එකිනෙක ගැටීමෙන් ආලෝකය සඳහා බාධා වීම වැලැක්විය යුතු අතර ජලය හා පොහොර සඳහා මුල් මඟින් ඇතිවන තරඟය අවම වීමෙන් එක් එක් හෝගයෙන් උපරිම ඵලදාවක් ලබා ගැනීමට හැකි වේ.

පොල් වගාවන්හි අන්තර් වගාවක් වශයෙන් රඹුටන් වගා කල හැක. අවුරුදු 25 ට වැඩි පොල් වගාවන්හි රඹුටන් වගා කල හැක. ඉන් ආලෝකය සඳහා ඇති තරඟකාරී බව අඩු වේ. මෙහි එක් පොල් අල්ලියක් මැද රඹුටන් පැල ජේලියක් බැගින් සිටුවිය හැක. මෙහිදී වර්ෂා කාල වලදී පොල් ගස් වලින් වැස්සෙන ජලය මඟින් පොළව තද වීම සිදු විය හැකි බැවින් විය පිළිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතුය.

රෝග පාලනය

පිටිපුස් රෝගය

රෝග කාරකය (දිලිට) - ඔයිඩියම් නෙපිලි
(*Oidium nephelii*)

රඹුටන් වගාව සඳහා ආර්ථිකව බලපාන ප්‍රධාන හෝගයක් වන අතර රඹුටන් වගා කරන සියළුම ප්‍රදේශ වලට මෙම රෝගය බලවත් තර්ජනයක් වේ. 2000 වර්ෂයේදී පමණ ආර්ථික හානිදායක ලෙස පිටිපුස් රෝගය මෙරට පැතිර යන ලදී. රඹුටන් මහා පරිමාණ වශයෙන් වගා කරන තායිලන්තය, මැලේසියාව වැනි රටවල පවා මෙම රෝගය වාර්තා වී ඇත.

හානිය

මෙම දිලීර ජාලය සුදු පැහැ වන අතර විහි බීජානු සුළඟ මඟින් ව්‍යාප්ත වේ. ආසාදනය වැඩි වශයෙන් සිදු වනුයේ ළපටි පත්‍ර, මල් හා නොමේරූ එල යනාදියේය. මෙම රෝගය සෑදුණු එලවල මතුපිට දිලීර ජාල වර්ධනය වේ.

පිටි පුස් රෝගය වැළඳී ඇති රඹුටන් එල

ගෙඩියේ පොත්තේ ඇති සෛලවල පෝෂක ද්‍රව්‍ය උරා ගන්නා බැවින් පිට පොත්ත කළු පැහැ ගැන්වේ. ආසාදිත එල විශලී හැලී යයි. ගෙඩි මේරීමේදී පිට පොත්ත පැලී යා හැක.

පිටිපුස් වැළඳුණ ගෙඩි කළු පැහැ වීම

තවද ආසාදිත ගෙඩි නැවත ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත් නොවන බැවින් පොත්තේ ආකර්ෂණීය පෙනුම නැති වී යයි. ළපටි පත්‍ර වලට මෙම රෝගය ආසාදනය වූ විට සුදු පැහැති බීජානු පත්‍රය මත දැකගත හැකි අතර පත්‍ර කඩා වැටීමක් දැකගත හැක. රෝගය පැතිරීමට හිතකර තත්ත්වයන් වනුයේ,

- අධික ආර්ද්‍රතාවය.
- විටින් විට ඇති වන පොදු වැස්ස.
- ශාක වල සෙවන ලැබීම.
- හොඳින් වාතාශ්‍රය නොලැබීම.
- ශාකයේ රිකිලි ගහනය වැඩි වීම යනාදියයි.

මෙම දිලීරයේ ඇති විශේෂ ලක්ෂණය නම් අහිතකර තත්වයන්හිදී විනාශ නොවී පැවතීමට (කාලතරණය)

හැකිවීමයි. අධික හිරුරැස් පවතින කාලවලදී මෙම දිලීරයේ ප්‍රරෝහණය නවතී. එසේ ප්‍රරෝහණය නැවතුනද හිතකර තත්ත්වයක් ඇති වූ විට වර්ධනයවී නිරූපදිනව සිටීමේ විශේෂ හැකියාවක් මෙම දිලීරයට ඇත.

පාලනය

වගාවේ අනවශ්‍ය අතු කප්පාදු කර ශාකවලට හොඳින් ආලෝකය ලැබීමට සලස්වන්න. හිතර සුපරික්ෂාකාරී වී මෙම දිලීර ආසාදනය මුල් කාලයේම හඳුනා ගැනීම වැදගත්ය. ගස යට වැටී ඇති ආසාදිත ගෙඩි, අතු සහ කොළ චිකතු කර කෛෂ්‍රයෙන් පිටත ස්ථානයකදී පුළුස්සා විනාශ කරන්න. එමගින් ඒවායේ ඇති දිලීර බීජාණු විනාශ වී යන බැවින් ආසාදනය වීම අවම කරගත හැක.

රසායනික පාලනය

දැව කාලයේදීත්, මල් හටගන්නා කාලයේදීත් ගෙඩි සෑදෙන අවස්ථාවේදීත් සල්ෆර් WP 80% ග්‍රෑම් 50ක් ජලය ලීටර් 10 ක අනුපාතයට මිශ්‍ර කර ඉසින්න. මෙසේ තුන් වතාවක් යෙදීමෙන් පිටිපුස් රෝගය සාර්ථකව මර්ධනය කර ගත හැකිය. වාණිජමය වගාවන් වලදී අතින් ක්‍රියාකරන නැප්සැක් දියර ඉසින යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීම අසීරය. නමුත් තරමක් උස ගස් සඳහා සාමාන්‍ය නැප්සැක් දියර ඉසින යන්ත්‍රයක් වෙනස් කිරීමෙන් පසුව සල්ෆර් ඉසීම සඳහා යොදා ගත හැකිය.

අතින් ක්‍රියා කරන නැප්සැක් දියර ඉසිනයක් උස ගස් වලට රසායන ද්‍රව්‍ය යෙදීමට සකස් කර ගැනීම

දියර ඉසින යන්ත්‍රයේ නොසලය හා කරාමය සහිත බටය (Spray gun) දෙකට කපන්න. එම කැසු බටයේ විශ්කම්භයට සමාන රබර් නලයක් අවශ්‍ය දිගකට ගෙන එහි එක් කෙලවරක් දෙකට කපන ලද දියර ඉසින යන්ත්‍රයේ නොසලය සහිත පැත්තට ද අනෙක් කෙලවර කරාමය සහිත කොටසට ද හෝස් ක්ලිප් මගින් සම්බන්ධ කරන්න. ඉන්පසු නොසලය අවශ්‍ය උස සහිත දණ්ඩකට (උණ ගසක්) සම්බන්ධ කරන්න.

අනතුරුව දියර ඉසින යන්ත්‍රය එක් අයෙක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සලස්වා තව කෙනෙකුට සකස් කරන ලද නොසලය සහිත දණ්ඩ ආධාරයෙන් උස ගස් වලට රසායන ද්‍රව්‍ය යෙදිය හැකිය. නමුත් මෙමගින් විශාල පීඩනයක් ජනනය නොවන නිසා වඩා උස් ගස් වලට දියර ඉසීම සඳහා භාවිතා කල නොහැකිය. නමුත් ඒ වෙනුවෙන්ම නිෂ්පාදනය කර ඇති අතින් ක්‍රියා කරන දියර ඉසින යන්ත්‍ර හෝ රොකින් දියර ඉසින යන්ත්‍ර ද යොදා ගත හැකිය.

ඊට අමතරව බලවේග දියර ඉසින යන්ත්‍රද මේ සඳහා භාවිතා කල හැකිය.

බලවේග දියර ඉසින යන්ත්‍රයක්

මෙසේ ඉසීමේ දී කඳට හා පත්‍ර වලට හොඳින් වදින සේ ඉසින්න. මෙය උදේ වරුවේ කිරීම වඩාත් සුදුසුය. අධික උෂ්ණත්වය හා අධික හිරු එළිය ඇති විට සල්ෆර් යෙදීම මගින් ගෙඩි පිළිස්සී යා හැකි නිසා හිතකර තත්ත්ව ඇති විට පමණක් සල්ෆර් ඉසීම කල යුතුය.

බලවේග දියර ඉසින යන්ත්‍රයකින් සල්ෆර් ඉසීම

පශ්චාත් අස්වනු රෝග

මෙම රෝග ඇති වීමට හේතුවනුයේ අස්වැන්න නෙලීමේදී බීම වැටීම නිසා ගෙඩි තැලීම, නටුව කැපීමේදී හා අධික ආර්ද්‍රතාවයක් යටතේ ගබඩා කිරීමේදී

සිදුවන තැලීම් හේතුවෙනි. මේ සඳහා හේතු වන දිලීර විශේෂ කීපයක් ඇත.

උදා: කොලොට්‍රිකම් විශේෂය (*Colletotrichum* sp.)
බොට්‍රියෝඩිප්ලෝඩියා තියෝබ්‍රෝමේ (*Botryodiplodia theobromae*)

මෙම රෝග වළක්වා ගැනීමට ප්‍රවේශමෙන් අස්වනු නෙලීමත් ඉක්මනින්ම වෙළඳපලට යැවීමත් තැලීම් සිදුනොවන ආකාරයට ප්‍රවාහනය කිරීමත් සිදුකල යුතුය.

පලිබෝධ පාලනය කඳ විදින පණුවා

සුසෙරා විශේෂයකට (*Zuzera* spp.) අයත් සුහුඹුල් සතා සලඹයෙකි. සුහුඹුල් ගැහැණු සතා දමන බිත්තර වලින් පිටවන රතු දුඹුරු පැහැති කීටයන් විසින් කුඩා පැල වල කඳ සිදුරු කරමින් ඇතුළත පටක කා දමයි. මෙහිදී කුඩා පැල භානියට ලක් වූ ස්ථානයෙන් කඩා වැටේ. තවද එම ස්ථානයේ කුඩා රවුම් හැඩැති සිදුරක් ද දක්නට ලැබේ. එම ස්ථාන පරීක්ෂා කිරීමේදී කීටයන් දැක ගත හැකිය.

පාලනය

හානි කල කොටස් කඩා විනාශ කිරීම මගින් මෙම හානිය පාලනය කර ගත හැකිය. හානිය අධික නම් කාබෝෆියුරාන් ග්‍රෑම් එකක් පැලයේ මුල අසලට යොදා පස් සමඟ කලවම් කිරීමෙන් ද ඉම්ඩක්ලෝප්‍රිඩ්, ෆිප්රොනිල් නිර්දේශිත සාන්ද්‍රණයකට යෙදීමෙන් ද මෙම හානිය පාලනය කර ගත හැකිය.

පත්‍ර කන කෘමීන්

මෙම කෘමියා විසින් පත්‍ර වල නාරටි ඉතිරි වන සේ පත්‍ර කා දැමීම සිදුකරනු ලැබේ. කුඩා පැල කාලයේ මෙම හානිය වැඩිපුරම දක්නට ලැබෙන අතර ඉන් පැල වල වර්ධනය බාල වීම සිදුවිය හැක. මෙම කෘමීන් සක්‍රීය වන්නේ රාත්‍රී කාලයේදීය. මෙම හානිය අධික නම් පමණක් නිර්දේශිත කෘමි නාශකයන් භාවිතා කල හැකිය.

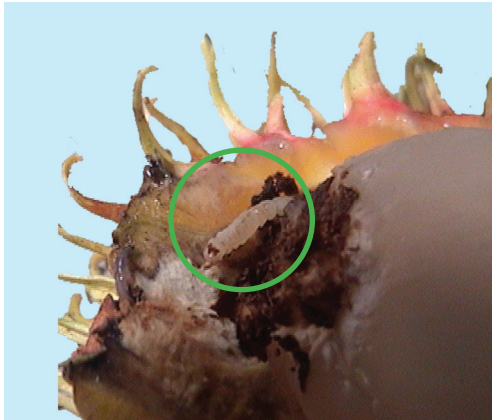
ගෙඩි විදින පණුවා

ලෙපිඩොප්ටෙරා ගෝත්‍රයට අයත් කොනොපොමෝර්පා ක්‍රැම්රෙල්ලා (*Conopomorpha cramerella*) යන නාමයෙන් හඳුන්වනු ලබන සුහුඹුල් සතා සලඹයෙකි. වැඩුණු සලඹයින් මිලිමීටර් 7 ක් පමණ දිග වන අතර ශරීරය දුඹුරු පැහැතිය. මෙම සලඹයාගේ ඉදිරි පියාපත් වල අග්‍රස්ථයේ තද පැහැති සලකුණු දක්නට ලැබේ. ශරීරයට වඩා දිග ස්පර්ශක යුගලක් ඇත.

කොනොපොමෝර්පා ක්‍රැම්රෙල්ලා සුහුඹුල් සලඹයා

දහවල් කාලයේ සුහුඹුල් සතුන් පත්‍ර යට සැගවී සිටින අතර රාත්‍රී කාලයේදී සක්‍රීය වේ. වැඩුණු ගැහැණු සතුන් රඹුටන් ගෙඩියේ නටුව අසල බිත්තර දමනු ලබයි. බිත්තර පුපුරා පිට වන ක්‍රීටයින් දින 10 - 14 දී පිලා අවස්ථාවට පත් වේ. හානිය අධික වූ විට ගෙඩි බිමට වැටේ. මෙහිදී ක්‍රීටයින් කුණු රොඩු තුලට ගොස් පිලා අවධිය එහි ගත කරයි.

කොනොපොමෝර්පා ක්‍රැම්රෙල්ලා කිට අවස්ථාව

හානිය

රඹුටන් ගෙඩි ඉදිම ආරම්භ වන කාලයේ මෙම කෘමියාගේ හානිය බහුලව දක්නට ලැබේ. විශේෂයෙන් අගෝස්තු හා සැප්තැම්බර් මාස වල මෙම කෘමියාගේ ගහනය වැඩිවන බව සොයා ගෙන ඇත. තවද අස්වනු නෙලීමට ප්‍රමාද වන විටද මෙම කෘමියාගේ හානිය වැඩිවේ. ඒ අතර සමහර දේශගුණික තත්ත්ව යටතේ අවාරයේ හට ගන්නා රඹුටන් ඵලදාවද මෙම හානියට ගොදුරු විය හැක. රඹුටන් ගෙඩියේ නටුව අසල දැමූ බිත්තර පුපුරා පිටවන කීටයින් රඹුටන් ගෙඩියේ පොත්ත සිදුරු කරමින් ඇතුලට ගොස් මදය ආහාරයට ගනී.

හානියට ලක්වූ රඹුටන් ගෙඩියක්

ඉදුණු ගෙඩි වල නටුව අසල මෙම කීටයින්ගේ කළු පැහැති අපද්‍රව්‍ය දැක ගත හැකිය. මෙවැනි ගෙඩි කඩා බැලීමේදී සුදු පැහැති කීටයින් සිටිනු දැකිය හැකිය. හානිය අධික වූ විට නටුවෙන් ගෙඩිය ගිලිහී බිමට වැටේ. මෙම කෘමීන්ගේ හානිය ඇති ගස් යට රඹුටන් ගෙඩි විශාල

වශයෙන් වැටී තිබෙනු දැකිය හැකිය. තවද සිදුරු කල ගෙඩි තුලට ජලය කාන්දු වීමෙන් ද්විතියික හානි වලට ලක් වේ. මෙම කෘමියා හානි කල ගෙඩි සහ ද්විතියික හානි වලට ලක් වූ ගෙඩි ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි තත්ත්වයට පත් වේ.

පාලනය

මකුණන්, මකුළුවන්, බත්කුරන්, කැරබිස කුරුමිණි විශේෂ මෙම පලිබෝධකයාගේ ස්වභාවික සතුරන් ලෙස වාර්ථා වී ඇත. එල දරන කාලයේ රඹුටන් වගාව පිලිබඳව දැඩි අවධානයෙන් සිටිය යුතුය. ගස් යට වැටී ඇති ගෙඩි හොඳින් පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුය. එලදරන රඹුටන් ගස් අවට භූමිය පිරිසිදු කොට රොඩු හා වැටුණු රඹුටන් ගෙඩි පුළුස්සා දැමිය යුතුය. මෙම කීටයා බොහෝ විට කොකෝවා හා නම්නං එල වලටද හානි කරනු ලබයි. එහෙයින් එවැනි වගාවක් අසල පිහිටුවා ඇති රඹුටන් වගාවක් පිලිබඳව සැලකිලිමත් විය යුතුය.

කුඩා ප්‍රමාණයේ රඹුටන් ගස් වල ගෙඩි පොකුරු, කඩදාසි වලින් ආවරණය කිරීම කල හැකිය. නමුත් මෙය විශාල වශයෙන් ගෙඩි සෑදෙන විශාල ගස් සඳහා ප්‍රායෝගික නොවේ.

තවද මෙම සුහුඹුල් සලඹියා ආහාරයට ගනු ලබන්නේ පිටි මකුණන්, කොරපොතු කෘමීන් විසින් පිට කරන සීනි සහිත

අපද්‍රව්‍ය නිසා වචනි සතුන් විනාශ කිරීම මගින්ද මෙම හානිය පාලනය කල හැකිය. පමණට වඩා ඉදුනු ඵල පලිබෝධකයාගේ ආකර්ෂනයට හේතුවන බැවින් නිරන්තරයෙන් ඉදුනු ඵල නෙලා ගැනීම කල යුතුය.

කඳ විදින කුරුමිණියා

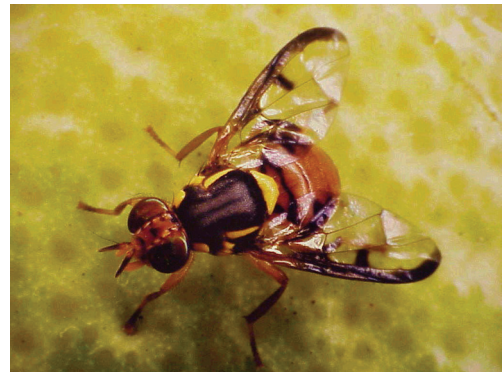
සයිලේබොරස් විශේෂයට අයත් මෙම කුරුමිණියා හා ඔවුන්ගේ කීටයින් වැඩුණු ගස් වලට මෙන්ම කුඩා ගස් වලටද හානි කරනු ලබයි. වැඩුණු සතා ඉතා කුඩා ප්‍රමාණයේ කළු දුඹුරු පැහැති කුරුමිණියෙකි. සුහුඹුල් සතා රඹුටන් ගස් වල අතු වල හා කඳේ සිදුරු සාදමින් ඇතුලට ගොස් උමං සාදා බිත්තර දමනු ලැබේ. ඉන් පිටවන කීටයින්ද උමං තුල පටක ආහාරයට ගනිමින් ජීවත් වේ. පිලා අවස්ථාව ද මෙම උමං තුල ගත කරනු ලැබේ. මෙම හානිය නිසා ගස් වල වර්ධනය අඩාල වී අවසානයේ මැරී යා හැක.

පාලනය

මැරුණු අතු හා ගස් ඉවත් කර පුළුස්සා දැමීමෙන් හානිය පැතිරීම අවම කර ගත හැකිය. මැරුණු අතු ඉවත් කිරීම වාර්ෂිකව සිදු කරන කප්පාදුවේදී පහසුවෙන් සිදු කල හැකිය. හානිය උග්‍ර නම් ගයිරිතොයිඩ වර්ගයේ කෘමි නාශකයක් නිර්දේශිත ලෙස යෙදීම කල යුතුය.

පලතුරු මැස්සා

ප්‍රධාන වශයෙන් බැක්ට්‍රොසෙරා ඩෝසාලිස් (*Bactrocera dorsalis*) හා බැක්ට්‍රොසෙරා කැන්ඩියන්සිස් (*Bactrocera kandiensis*) යන විද්‍යාත්මක නාමයෙන් හදුන්වන විශේෂ දෙකක් පලතුරු බෝග බොහොමයකට හානි කරනු ලබන අතර රඹුටන් ගෙඩි වලට ද හානි කරනු ලබයි. නියමිත අවස්ථාවේ නෙලා නොගන්නා පමණට වඩා ඉදුණු ගෙඩි මෙම හානියට පාත්‍ර වීම සුලභය. හානියට ලක් වූ ගෙඩි පරිභෝජනයට ගත නොහැකි තත්ත්වයට පත් වේ.

සුහුඹුල් පලතුරු මැස්සෙක්

වැඩුණු සතා ඉදීමට ආසන්න රඹුටන් ගෙඩි සිදුරු කර බිත්තර දමනු ලබයි. බිත්තර වලින් පිටවන කීටයින් රඹුටන් මදය අර්ධ ලෙස දියර තත්ත්වයට පත් කර ඒ මත ජීවත් වේ. වැඩුණු කීටයින් ගෙඩි බීමට පත්වන වූ විට පස තුලට ගොස් පිලා අවධියට පත් වේ.

පාලනය

මෙම හානිය පාලනය කර ගැනීමට කලාපීය ලෙස ඒකාබද්ධ පාලන ක්‍රම යොදා ගැනීම මගින් වඩා සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකිය.

- රඹුටන් වගාව අවට ප්‍රදේශ පිරිසිදු කර තබා ගත යුතු අතර බිම වැටුණු රඹුටන් ගෙඩි, බෝග අවශේෂ විනාශ කර දැමිය යුතුය. මෙහිදී බිම වැටුණු මේරූ හා ඉඳුණු රඹුටන් කළු පොලිතීන් මළු වලට එකතු කර ගැට ගසා හිරුවලට හිරාවරණය වන පරිදි තැබීමෙන් පලතුරු මැස්සාගේ කීට අවධිය විනාශ කල හැකිය. හැකි නම් වගාව අවට භූමියේ පස් බුරුල් කිරීමෙන් පස තුල ගත කරන කීට හා පිලා අවධීන් විනාශ කර ගත හැකිය.
- කුඩා ප්‍රමාණයේ ගස් වල වැඩුණු ගෙඩි කඩදාසි වලින් ආවරණය කිරීම මගින් හානිය පාලනය කල හැකිය. නමුත් මෙය විශාල වශයෙන් ගෙඩි සෑදුන විශාල ගස් සඳහා කල නොහැකිය.
- මිනයිල් ඉයුපිනෝල් සමඟ ස්පිනෝසැඩ් කෘමි නාශකය මිශ්‍ර කර විය පුළුන් කැබැල්ලක පොඟවා පැරාපෙරමෝන උගුල් ලෙස කෙණ්ත්‍රයේ තැබීම මගින් මෙම හානිය පාලනය කර ගත හැකිය.

(හෙක්ටයාර 01 කට මෙවැනි උගුල් 12 ක් පමණ තැබිය යුතුය.) තවද මෙම උගුලට හසුවන පිරිමි මැස්සන් ප්‍රමාණය අනුව ප්‍රදේශයේ සිටින පලතුරු මැස්සන්ගේ ගහනය පිලිබඳව ඉඟියක් ලබා ගත හැකිය.

පැරාපෙරමෝන උගුලක්

- වල මේරීම ආරම්භයත් සමඟ, ප්‍රෝටීන ඇම, ස්පිනෝසැඩ් කෘමිනාශකය සමඟ මිශ්‍ර කර වියට පලය එක් කිරීමෙන් සාදා ගන්නා ද්‍රාවනය සෑම රඹුටන් ගසකම පහත අතු වල වර්ෂී මීටර් එකක් පමණ ආවරණය වන පරිදි පත්‍ර වල යටි පැත්තට ඉසීම සිදු කල යුතුය. හෙක්ටයාරයක වගාවක් සඳහා වරකට ඉසීමට ප්‍රෝටීන ඇම ලීටර් 01 ක් සමඟ මිශ්‍ර කිරීමට ස්පිනෝසැඩ් කෘමි නාශකය මිලි ලීටර් 50 ක් ප්‍රමාණවත්ය. අස්වැන්න නෙලා අවසන් වන තෙක් සතියකට වරක් ප්‍රෝටීන ඇම ඉසීම සිදු කල යුතුය.

ප්‍රෝටීන ඇම ඉසීම

පිටිමකුණා

හොමොප්ටේරා ගෝත්‍රයට අයත් මෙම කෘමියා ලපටි රිකිලි, එල වලින් යුෂ උරා බොමින් පිවන් වේ. මෙම කෘමියාගේ ශරීරයේ ආවරණය ඉතා මෘදු වන අතර සුදු පැහැති පිටි වැනි ද්‍රව්‍යයකින් වැසී ඇත.

පිටි මකුණු ඝනාවාසයක්

චිස්ම මෙම සතා පිට කරන සීනි සහිත අපද්‍රව්‍ය නිසා ඒ මත දිලීර වර්ධනය වී කළු පැහැ වේ. මෙම හේතුව නිසා රඹුටන් අස්වැන්නේ ගුණාත්මය අඩු වන අතර අලෙවි කිරීමේදී මෙවැනි රඹුටන් ගෙඩි වලට ඇති ඉල්ලුම අඩු වේ. කුහුඹුවන්

මගින් මෙම සතුන් ගසකින් ගසකට සංවරණය වේ.

පාලනය

- අස්වැන්න නෙලා ගත් පසු නිසි ලෙස කප්පාදු කිරීම.
- මෙම කෘමීන් කුහුඹුවන් මගින් ගසකින් ගසකට පැතිරීම සිදුවන නිසා එම ක්‍රියාව වැළැක්වීම සඳහා කඳුන් වල සෙ.මී. 10 ක් පමණ පලල ශ්‍රීස් තැවරූ පොලිතින් පටි සවි කල යුතුය. කඳෙහි කෙලින්ම ශ්‍රීස් තැවරීම නොකල යුතුය. පිටිමකුණාගේ හානිය අධික වගාවල මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කල යුතුය.

මීට අමතරව රඹුටන් ගෙඩි වලට හානි කරන පිටිමකුණු හානියට බොහෝ දුරට සමාන කොරපොතු කෘමීන් වර්ගයක් ද පසුගිය කාලය තුල වාර්ථා වී ඇත.

තවද වඳුරන්, වවුලන්, ලේණුන් විසින් රඹුටන් ආහාරයට ගැනීම නිසා අස්වනු විශාල වශයෙන් විනාශ වේ. රඹුටන් ගස් අතරට විදුලි ආලෝකය සැපයීම මගින්, ශබ්ද නගන ටකයක් වැනි උපකරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන්, විවිධ ශබ්ද ඇති කිරීම (රතිකද්ඤා පිපිරවීම) මගින් රඹුටන් අස්වනු වලට හානි කරන සතුන් පලවා හැරිය හැක. චිස්ම කුඩා ප්‍රමාණයේ ගස් දැල් වලින් ආවරණය කිරීම මගින්ද මෙම සතුන්ගෙන් වන හානිය අවම කර ගත හැකිය.

ගෙඩි වල අසාමාන්‍යතා

පොකට් රඹුටන් ඇතිවීම

පොකට් (pocket) රඹුටන් හෝ ලුස් ජැකට්/ ෆ්ලැට් ෆ්‍රූට් (loose jacket/ flat fruit) ලෙස හඳුන්වන අසාමාන්‍යතාවයෙන් යුත් මෙම ගෙඩි සාමාන්‍ය ගෙඩි වලට වඩා විශාල ලෙස හා පැතලි ලෙස හටගනී. රඹුටන් වගා කරන සෑම ප්‍රදේශයකම (තෙත් හා අතරමැදි කලාප වල) පාහේ මෙම තත්ත්වය දක්නට ලැබේ.

පොකට් රඹුටන් ගෙඩියක මාංසලය පිහිටා ඇති අන්දම

මෙහිදී ගෙඩි වල පෝෂක සහ ඵලාවරණය හා මද කොටස අතර හිස් ඉඩක් සෑදේ. රසයෙන් අඩු මෙම ගෙඩි වලට වෙළඳපොල ඉල්ලුමක් නැත. පෝෂණ උණනාවයක් නිසා ඇතිවන මෙම අසාමාන්‍යතාවය පිලිබඳව දැනට පර්යේෂණ සිදුකරමින් පවතී. විශේෂයෙන් ඵල හටගන්නා අවස්ථාවේ ජල උණනාවයක් ඇති නොවන පරිදි ශාකයට ජලය සැපයීම සහ ජල

සංරක්ෂණය මගින් පසෙහි ඵල අවස්ථාවේ ඇති පෝෂක ප්‍රමාණය උපරිම ලෙස ගසට ලැබීමට සැලැස්වීමෙන් මෙම තත්ත්වය තරමක් දුරට මගහරවා ගත හැක.

ගෙඩි පිපිරීම

අවාරයේ රඹුටන් ඵල හටගන්නා විට ඵල ගෙඩි වර්ධනය වන අවස්ථාවේ අධික වියළි තත්ත්වයකට භාජනය වී පසුව වර්ෂාව ඇති වූ විට ගෙඩි පිපිරීම සිදු විය හැකිය. මෙම තත්ත්වය හේතුවෙන් සමහර ශාක වල 50% කට වඩා වැඩි අස්වනු හානියක් ඇතිවිය හැක. ගෙඩි වර්ධනය වන අවස්ථාවේ වියළි තත්ත්වයක් පවතී නම් ජල සම්පාදනය සිදු කිරීම මගින් මෙම තත්ත්වය පාලනය කර ගත හැකිය.

අස්වනු නෙලීම

බද්ධ පැල සිටුවීමෙන් පසුව වසර 3 - 4 කදී පළමු වරට අස්වැන්න නෙලා ගත හැකිය. මෙම ගස්වල ආර්ථික මට්ටමේ අස්වැන්නක් ලබා ගත හැක්කේ පැල සිටුවා වසර 7 - 8 ක් ගතවූ පසුවය. සාමාන්‍යයෙන් ගසක අස්වැන්න කි.ග්‍රෑ. 150 - 200 පමණ වේ. හොඳ අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට නම් ගස් හොඳින් නඩත්තු කල යුතු අතර හොඳ දේශගුණික තත්ත්වයන්ද තිබිය යුතුය. විශේෂයෙන් දේශගුණික සාධක අතරින් වර්ෂාව වැදගත්වේ.

පහතරට තෙත් හා මැදරට තෙත් කලාප වල රඹුටන් අස්වනු ලබා ගැනීමේ ප්‍රධාන වාරය වනුයේ සුනි - අගෝස්තු මාස වල වන අතර අන්තර් කලාපයේ එය ජනවාරි - මාර්තු දක්වා වේ. එබැවින් ලංකාවේ අවුරුද්දක් තුල විවිධ කලාපයන්හි දේශගුණික සාධක අනුව වාර දෙකකින් රඹුටන් අස්වනු ලබා ගත හැක.

කාලගුණික වෙනස්වීම් මත එකම කලාපයේ වුවද කන්න දෙකේම අස්වනු ලැබෙන අවස්ථාද ඇත. රඹුටන් අස්වැන්න නෙලීමට සුදුසුම අවස්ථාව වනුයේ එහි ආවේණික පැහැය ගෙඩිවල දක්නට ලැබීමේදීය. රඹුටන් අස්වැන්න නෙලාගත් පසු තවදුරටත් ඉදිම සිදුනොවේ. එබැවින් රඹුටන් වෙළඳපළට යැවීමට සුදුසු අවස්ථාවේදීම ප්‍රවේශමෙන් නෙලා ගත යුතු අතර තද හිරුවළිය නොමැති අවස්ථාවල මෙය සිදුකල යුතුය.

අස්වනු නෙලා ගැනීම අතින් හෝ සෙකටියර් වැනි උපකරණයක් භාවිතයෙන් සිදුකල හැකිය. එමගින් රඹුටන් අස්වනු නෙලීමේදී ගස් යම් කප්පාදුවකටද ලක් වේ. තනි ගෙඩි වශයෙන් කඩන විට හටුවත් සමගම කැඩීම සුදුසුය. එසේම ගස උඩට නැග හෝ බිම සිටද අස්වනු නෙලා ගත හැකිය.

බිම සිට අස්වනු නෙලීම

උසින් පිහිටි රඹුටන් නෙලා ගැනීම සඳහා ඉතිමං හෝ උණගස් ආධාරක වශයෙන් යොදා ගත හැක. තවද බිම සිට නෙලීම සඳහා ආධාරකයකට බැඳගත් කැපුම් කටරයක් වුවද භාවිතා කල හැක. ගස උඩ සිට නෙලාගන්නා විට පොකුරු බිම වැටීම වැලැක්වීමට ගසට පහළින් ඇති දැලකට දැමීම හෝ මළ වලට කඩා ගැනීම සිදුකල හැකිය.

ගස් උඩ සිට අස්වනු නෙලීම

ගෙඩියක් ඉහළ සිට බිමට වැටුණු පසු ඉතා සුළු කාලයක් තුල එම ස්ථානය දුර්වර්ණ වී තැලුණ ස්වභාවයක් පෙන්නුම් බැවින් පරිභෝජනයට හෝ ගබඩා කර තබා ගැනීමට හෝ

නොහැකි වේ. තනි ගස් වල අස්වනු නෙලීම බොහෝ විට එක් වතාවකින් කරනු ලැබේ.

වැඩි ගස් ප්‍රමාණයක් ඇති වගාවන්හි අස්වනු නෙලීම වෙළඳපල අනුවත් ඵලදාවේ ඇති ඒකාකාරී බව අනුවත් වෙනස් විය හැක.

අස්වනු සකස් කිරීම, ගබඩා කිරීම හා ප්‍රවාහනය

නෙලා ගත් රඹුටන් ගෙඩි තද හිරු එළියට නිරාවරණය කිරීමෙන් වලකින්න. පොල් අතු වලින් සකසා ගත් කුඩාවලට කෙසෙල් කොළ හෝ රඹුටන් කොළ අසුරා ප්‍රවාහනය කල යුතුයි. තුවාල වූ හෝ තැලුණු ගෙඩි, රෝග සහිත ගෙඩි ආදිය ඉවත් කර තෝරාගත් ගෙඩි වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කල යුතුය. ගෙඩි පොකුරු වශයෙන් අසුරන්නේ නම් මැරුණු අතු කොටස්, වැඩිපුර අතු, කොළපැහැති නොමේරූ ගෙඩි ඉවත් කරන්න. එමගින් හොඳ මිලක් ලබා ගත හැකිය.

රඹුටන් ඵලාවරණයේ කෙඳිමය ස්වභාවයක් ඇති නිසා ස්වභාවිකවම තැලීම් වලට භාජන නොවේ. අස්වැන්න නෙලා ගත් සැනින් පාරිභෝගිකයා අතට පත් කිරීම ඉතාමත් සුදුසු වේ. රඹුටන් ගෙඩිවල ඇති කෙඳිවල ආකර්ශණීය පෙනුම හොඳින් තිබිය යුතු අතර ඒවා වේලි හෝ දුර්වර්ණ නොවී තිබිය යුතුය. එවිට වැඩි මිලක් ලබා ගත හැකිය. සිදුරු කරන ලද පොලිතින් බෑග්වල අසුරා භීතාගාර වල තැබීමෙන් (සෙ. අංශක 18) දින 6 - 7 ක් ගෙඩි වල වර්ණය හා රසය වෙනස් නොවී ගබඩා කර තබා ගත හැකිය. ගබඩා කාලය දීර්ඝ කර ගැනීම සඳහා උෂ්ණත්වය සෙන්ටිග්‍රේඩ් අංශක 13 - 13.5 න් සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාවය 90% - 95% න් අතර මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ වායු හුවමාරු ගබඩාවක ගබඩා කල යුතුය.

අපනයන වෙළඳපොල සඳහා සැකසීම

ඒකාකාර ප්‍රමාණයකින් යුතු ගෙඩි තෝරා ගත යුතුය. තැලුණු හෝ ආවේණික පැහැය නැති ගෙඩි ඉවත් කළ යුතුය. එමෙන්ම ගෙඩි මත කුහුඹුවන් පිටි මකුණන් සිටිදැයි විශේෂයෙන් පරීක්ෂාකාරී විය යුතුය. ගෙඩි පොකුරු ලෙස අසුරන්නේ නම් පොකුරක ගෙඩි 2 - 3 ක් පමණ තිබිය යුතු අතර පෙට්ටියක මුළු බර කි.ග්‍රෑ. 4 - 5 පමණ විය යුතුය. තනි ගෙඩි වශයෙන් අසුරන විට පෙට්ටියක බර කි.ග්‍රෑ. 2 විය යුතුය. නැතහොත් ගෙඩි කුඩා සෘජුගෝමි හෝ ප්ලාස්ටික් තැටි මත තබා

තුනී පොලිතීන් වැස්මක් යොදා නැවත විශාල ප්‍රමාණයේ පෙට්ටිවල තැන්පත් කර අපනයනය කරනු ලැබේ. මෙම රඹුටන් ඇසිරීමට රැලි සහිත කාඩ් බෝඩ් හෝ සැහැල්ලු ලී පෙට්ටිද යොදා ගැනේ.

අපනයනය සඳහා රඹුටන් ඇසුරුම් කිරීම

අපනයනය සඳහා සූදානම් කර ඇති රඹුටන් ඇසුරුම්

ප්‍රවාහණයේදී ගෙඩි වලට ඇති විය හැකි හානිය වළකා ගැනීමට තරම් මෙම ඇසුරුම් ශක්තිමත් විය යුතුය. එසේම ගෙඩි වලට මහා වාතාශ්‍රයක් ලබා දීමට හැකි වන පරිදි ද ඇසුරුම් සකස් විය යුතුය.

අස්වනු නෙලීම හා ගුවන් ගත කිරීමට යන කාලය හැකි තාක් දුරට අඩු කර ගැනීමෙන් ගෙඩි වලට සිදුවිය හැකි පසු අස්වනු හානි අඩු කර ගත හැකිය.

ශ්‍රම අවශ්‍යතාවය

රඹුටන් හෙක්ටයාරයක් (අක්කර 2.5) වගා කිරීම සඳහා අවශ්‍යවන ශ්‍රම ඒකක ගණන

කාර්යය	ශ්‍රම ඒකක
මූලික ඉඩම් සැකසීම	25
පස සංරක්ෂණය වලවල් සලකුණු කිරීම	02
වලවල් කැපීම	10
කාබනික පොහොර, මූලික පොහොර, බොලමයිට් යොදා වලවල් පිරවීම	17
පැල සිටුවීම	08
සෙවන සැපයීම	03
මතුපිට පොහොර යෙදීම හා වල් මඩනය	08
ජල සම්පාදනය	08
එකතුව	81

පැල සිටුවා වසර 3 - 4 දී පළමු අස්වැන්න ලබා ගන්නා තෙක් වගාව නඩත්තු කිරීම සඳහා පමණක් ඉහත ශ්‍රමය අවශ්‍ය වේ. ඉන්පසු මෙයට අමතරව අස්වනු නෙලීම, ගස් කප්පාදුව, පොහොර යෙදීම ඇතුළු නඩත්තු කටයුතු සඳහා ද ශ්‍රමය වැය කළ යුතු වේ.